

SUSIVENIJIMAS LIETUVIŲ R. K. AMERIKOJE.

APSAUGOS SKYRIUS.

Susivienijimas turi net septynis Apaugos Skyrius. Pirmą mėnesį mokama po 150 dol. 250 dol., 500 dol., 750 dol., 1,000 dol., 2,000 dol. ir 3,000 dol. Mėnesinė įsitaikymo suma mokama pagal narių amžių.

Susivienijimas turi taipgi ir Vaikų Skyrių, kurie moka metams \$2.20. Apaugos, jiems mūs, išmokama proporcingai pagal konstituciją.

S. L. R. K. AMERIKOJE 222 South 9-th Street, Brooklyn, N. Y.

GARSAS

Susivienijimo Lietuvių R. Katalikų Amerikoje Organas

Entered as Second Class Matter May 31, 1917, at the Post Office at B'klyn, N.Y. under the Act of August 24, 1912

SUSIVENIJIMAS LIETUVIŲ R. K. AMERIKOJE.

PASALPOS SKYRIUS.

Mokantiems 25c. į mėnesį, pašaipa išmokama \$3.50 savaitėje. Mokantiems 50c. į mėnesį, pašaipa išmokama \$7.00 savaitėje. Mokantiems 75c. į mėnesį, pašaipa išmokama \$10.50 savaitėje. Mokantiems \$1.00 į mėnesį, pašaipa išmokama \$14.00 savaitėje. Mokantiems \$1.50 į mėnesį, pašaipa išmokama \$21.00 savaitėje.

S. L. R. K. AMERIKOJE 222 South 9-th Street, Brooklyn, N. Y.

No. 40

SINGLE COPY 5c

KETVIRTADIENIS, SPALIŲ (OCT.) 4 D., 1923 M.

KAINA 5c

Vol. = Metai VII

Nauju Atstovu Paskirtas K. Bizauskas.

NAUJAS AMERIKAI ATSTOVAS JAU PASKIRTAS.

Washington, D. C., rugs. 27 d. (L. I. B.). — Nauju Lietuvos Atstovu Amerikoje Charge d'affaires titulu, paskirtas p. K. Bizauskas, buvęs Valstybės Tarybos narys, Švietimo Reikalų Ministeris, Lietuvos Atstovas prie Vatikano Romoje. Reikalingi su paskyrimu formalumai jau atlikti ir tikimasi, jog naujas atstovas, likvidavęs savo reikalus prie Vatikano, galės iškelti Amerikon po kelių savaičių.

NAUJAS SUKILIMAS.

Londonas. — Pranešama, kad nacionalistų organizacijos Kuestrin'e, penkiosdešimt mylių nuo Berlyno, surengė naujų sukilimų. Sukilėliai darė pastangų nuginkluoti kareivius ir užimti tvirtoves.

MONARKISTAI NUGALĖTI.

Berlynas. — 800 monarkistų kareivių buvo užėmę tvirtovę Kustrin. Po mušimų, kurie tęsėsi per tris valandas, tvirtovė vėl atimta, bet monarkistų kareiviai pasilaikė arsenale. Kitose dviejose vietose kilę komunistų sumišimai.

VOKIETIJA TURI DIKTATORIŲ.

Berlynas. — Atsižvelgiant į neramią Vokietijos padėtį, jai, kad susidarytų respublikai pavojus kaip iš rojalistų, taip iš komunistų pusės, Vokietijos vyriausybė pasakė dr. Gessler, karo ministrį, šilios diktatoriūm.

ISAKE CENZURUOTI ŽINIAS.

Berlynas. — Vokietijos diktatorius įsakė cenzuruoti visas militares žinias, išskyrus iš Vokietijos.

VOKIETIJA PASIDAVĖ.

Berlynas. — Vokietijos kancleris oficialiai pranešė, kad Vokietija atšaukė pasyvų priešinimosi Ruhr'o krašte, vadinas, pasidavė.

New Yorkas. — "Real Estate" vertės New Yorke yra \$11,275,562,200.

NAUJI ŽEMĖS DREBĖJIMAI.

Roma, spalio 1 d. — Fazluz observatorijoje girdėta žemės drebėjimas, kuris tęsėsi per dvi valandas. Drebėjimo centras galėjo būti apie už 3,000 kilometrų, kur nors Persijoje.

Hongkong, spalio 1 d. — Čia jausta lengvas žemės drebėjimas, kuris tęsėsi vieną minutą.

ŽEMĖS DREBĖJIMO AUKOS.

Tokio. — Amerikos Raudonojo Kryžiaus darbuotojai Japonijoje apskaitliavo, kad žemės drebėjime užmušta 225,000 žmonių, apie 450,000 sužeista ir apie 2,000,000 liko varge. Sunaikinta 534,000 namų.

Seštadienį didelis žemės drebėjimas buvo Taito ir Formosa. Sunaikinta daug namų, bijoma, kad bus žuvę ir žmonių daug. Kuomet gauta paskutinis pranešimas, žemės drebėjimas dar tebesitęsė.

GIMIMŲ MAZĖJIMAS FRANCIJOJ.

Marselis. — Auguste Isak, buvusias ministeris praneša, kad 1922 m. Francijoje ant 70,000 gimimų buvo mažiau, negu 1920 m. Jei dalykas nepagerės, 1950 m. Francija turėsianti apie 40,000,000 gyventojų, o Vokietija 75,000,000.

ALIJANTAI APLEIDO KONSTANTINOPOLĮ.

Konstantinopolis. — Alijantų įstaigos jau baigia apleisti šį miestą. Anglijos paštas irgi jau išsikraustė. Visas vietas užima patys turkai. Neužilgo į Konstantinopolį įeis geležinė Turkijos divizija. Iš miesto buriais bėga armenai, graikai ir rusai. Jais visi laivai pripildyti. Neramumai Bulgarijose padėti dar labiau apsunkena.

ŽUVO 125 ŽMONĖS.

Tegeranas. — Pranešimai sako, kad Korassan apylinkė, Persijoje, įvykusiam žemės drebėjime žuvo 125 žmonės.

SEPERATISTŲ ŽUDYNĖS.

Duesseldorf, rugs. 30. — Atsiradus agitatorių už atskirą "Rhinelando respubliką," sušaukta didelis mitingas, surengta demonstracija, kuriose kilo šaudymai, sumišimai. Užmušta dvidešimt žmonių, daug sužeista.

NUŽUDĖ RUSŲ KOMISARĄ.

Maskva. — Grįžtant iš Suomijos bolševikų komisariui Lavrovui, jį ant rubėžiaus tapo nužudytas, o du su juo kartu keliavusiu sužeisti.

BULGARIJOS SUKILIMAS NUMALSINTAS.

Sofija. — Valdžios jėgomis užėmus miestą Ferdinando, paskutinę ir tvirtiausią sukilėlių poziciją, visas abešnai sukilimas jau numalšinta.

AUDROJ ŽUVO 19 ŽMONIŲ.

Omaha, Nebr. — Dideli vėjai ir lietus buvo priežastimi mirties devyniolikos žmonių. Padaryta daug nuostolių visoje apylinkėje.

1,500,000 BUS BE DARBO.

Londonas. — Ateinančią žiemą 1,500,000 darbininkų Anglijoje bus be darbo.

UŽDARINĖJA SALIUNUS.

Chicago. — Šiame mieste valdžia uždarė daug saliuų. Lietuvių saliuų uždaryta apie keturiasdešimt.

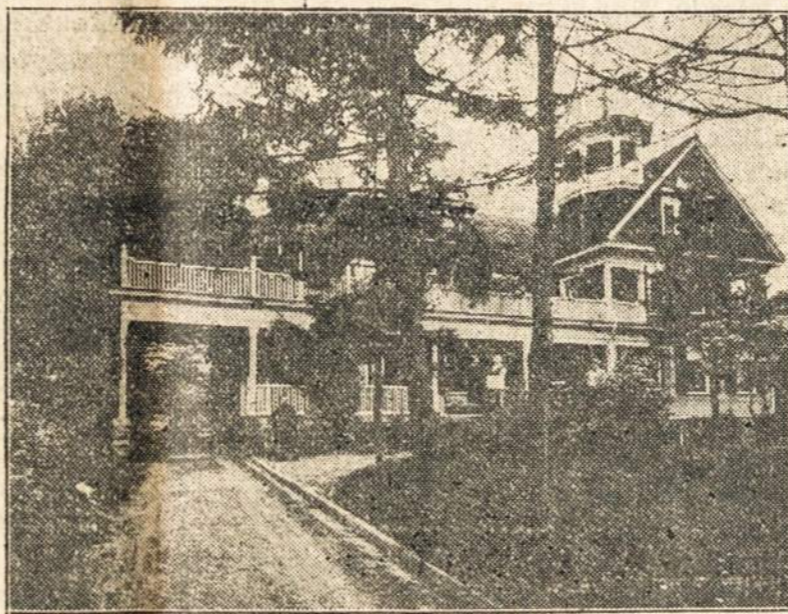
ŽUVO 50 ŽMONIŲ.

Casper, Wyo. — Netoli Glen Rock įvyko didelė ant geležinkelio nelaimė — traukinys nugriuvo upėn. Žuvo 50 žmonių.

Mexico City. — Meksikos prezidentas Obregon pradėjo valyti valdžios įstaigas nuo komunistinio gaivalo.

Paryžius. — Francija bijanti, kad Vokietija nepasakelbtų jai karo.

Vienna. — Buvo pasklidę gandų, kad Turkija pasiskelbusi respublika.

Jezaus Kančios Seserų Lietuvių naujai įsigytoji mamosybė Scranton, Pa. apylinkėje. Jezaus Kančios Seserų tikslas — priglauti šiuose namuose lietuvių našlaičius, apsaugoti jų tautybę ir tikėjimą. Daugiau apie tai bus kitame "Garso" numery.

Munich. — Bavaričių minios sveikina Rupprecht'ą, kaip savo karalių.

Paryžius. — Francuzų orlaivis nuskrydo 4,500 mylių per 118 val. ir 41 min.

Albany, N. Y. — Gubernatorius Smith rašo Pensylvanijos gubernatoriui Pinchot, kad jo pareiga apsaugoti žmones nuo kėlimo anglies kainų.

Londonas. — Būvusis Anglijos premieras Lloyd George jau išvažiavo Amerikon. Pirmiausia lankysis Kanadoj, o paskui Jungtinėse Valstybėse.

Cowes. — Amerikiečiai laimėjo hidroplanų lenktynes. Leit. Rittenhouse padarė į valandą po 177 mylias.

San Francisco. — Motoriniam traukiniui užbėgus ant dilizano, šeši žmonės užmušti, aštuoni sužeisti.

Roma. — Paskutiniai italų armijos pulkai sugrįžo iš salos Corfu, kurią Italija buvo okupavusi.

Paryžius. — Turkijos vyriausybė įsakė Amerikos kariniams laivams apleisti Marmoros jures.

Rochester, N. Y. — Vakarinių New York'o valstybės daly pirmu kartu ši rudeni pasnigo.

Atsidarius naujai gelžkelio linijai Kazlų Ruda—Alytus, jau priminėjama maži siuntiniai Mariampolėje, Kalvarijoj, Šeštokuose, Simne ir Alytuje.

Iš Lietuvos

— Žmogūdytė. Kastanto Norkaus Laivakorėjų Agenturoj, Laisvės Alėja 9, šį rytą 10 val. buvo persautas per galvą Agenturos tarnautojas, keleivių priėmėjas, Vytautas Aleksa 18 metų amžiaus, gimęs Amerikoje, sugrįžęs prieš karą į Lietuvą ir tarnaujęs 2 mėnesiu Agenturoj. Buvo kilęs nuo Mariampolės. Nušovė ankštas jaunas žydas, kuris įėjęs į Agenturą, paklausė Aleksos ir gaves atsakymą nuo nušautojo, kad tai jis Aleksa, tuoj šovė iš brauningo, kurį priruošė laikė rankoj ir tuoj pabėgo. Sovusiojo Agenturoj liko kepurė. Eina tardymas. Spėjama, kad mirs, nes kulka permušė didžiuosius smegenis. Persautasis tuoj nugalbentis Raudonojo Kryžiaus automobilii į ligoninę. Priežastys dar neišaiškintos, bet spėjama, kad už šito nušovimo slėptais labai painūs dalykai.

— Naujas Sovietų Rusų Atstovas Lietuvai p. Lorenc'as, gimė 1890 m. Išėjo juridinį Petrapilio universiteto fakultetą. Dalyvavo Bresto derybose su vokiečiais. 1918 m. buvo Sovietų atstovybės Berlyne sekretorium, paskui dalyvavo taikos derybose su Lietuva. Latvija ir Lenkija kaip Sovietų delegacijų sekretorius. Prieš paskirimą atstovų į Lietuvą buvo Sovietų atstovybės Varšuvoj patarėju.

— Susisiekimą Ministerija mano padaryti su Vokietija sutartį bendram vidaus vandens keliais naudojimuisi. Tam tikslui š. m. rugsėjo 6 d. komandiruoti Tilžėn Plentų ir Vandens kelių direktoris inž. Vl. Skardinskas ir Vandens kelių inspektorius inž. Kurganavičius.

— Š. m. rupačio 29 d. Ministerių Kabinetas patvirtino padarytą Susisiekimą Ministerijos su Jungtinių Amerikos Valstybių pašto žinyba sutartį dėl pinigų siuntinėjimo pašto perlaidomis tarp tų dviejų valstybių. Ši sutartis bus netrukus įgyvendinta.

BAISUS LENKŲ TERORAS VILNIUJE.

(Užbaiga) Trys labai svarbios lietuvių įstaigos — Laikinasis Vilniaus Lietuvių Komitetas (Vilniaus lietuvių atstovybė), Vilniaus lietuvių klubas ir lietuvių valgykla — užima nedidelį bustą iš 4 kambarių. Rugsėjo 14 d. š. m. gautas pranešimas, kad miesto valdyba tą bustą rekvizuoja lenkų valdžios reikalams. Prieš tokią didelę sauvalę paduotas skundas; atsakymo dar nėra. Ješko visokių pinklių, kad savo darbą priderėtų teisėtai.

Lietuvių labdaringos įstaigos, prieglaudos našlaičiams, kurių yra dešimtis, skursta blogiausiose bustuose; buvo mėginta net iš tokių bustų prieglaudas iškraustyti. Ligšiol dar tad pasisekė, nedrįso dar apie tukstantį vaikų našlaičių išvesti į gatvę.

Vilniuje eina du lietuvių laikraščiai lietuvių kalba ir vienas lenkų kalba. Tų laikraščių ir jų redaktorių padėtis be galo sunki. Laikraščių numerius nuolat konfiskuoją, redaktorius sodina kalėjimą. Beveik visi lietuvių inteligentai jau yra buvę redaktoriais. Dabar žinoma, iš redaktorių reikalaujama dar lenkų pilietybės.

Kratoms ir areštams nesimato galo. Pastaruoju metu daug žmonių (apie 30) suareštavo Švenčionių apskrityje, arti laikinos Lietuvos sienos vien tik už tai, kad jie kada jų valstieji priklausė Lietuvai, buvo paimti lietuvių kariuomenėn, o dabar atitarnavę sugrįžo savo tėvyškėn. Siemet birželio mėn. buvo kratos Laikiniame Vilniaus Lietuvių Komitete, du kart centro komitete nukentėjusiams dėl karo šelpti ir du kart p. Em. Vileišienės vedamoj prieglaudoj. Birželio 27—30 dd. š. m. buvo areštuoti 3 moksleiviai baigusių gimnaziją: Umbrasas, Zemaitis ir Pakula. 2 baigusiu mokytoju seminariją — Kumpai ir Tamulevičius ir vienas 7 klasės gimnazistas Tijušelis. Suimti neaiškios paskirties, kuri suimtajį tardė barbariškai ir betardydama nukankino 1923 m.; kovo 7 d. palaidotas Marcinkonių bažnyčios kapuose. Marcinkonių kamo žmonės matė nužudytųjų kunoose žaizdas, o netoli milicijos "postprunko" buvo žmonės girdėjo uaktį iš 6, III — 7, II baisiąsį tardomųjų šauksmą ir dejavimą. Tommas Šešsmučiūnas iš Marcinkonių XII, 19 lenkų šnipu buvo nušautas, kada girdėdamas žmogaus šauksmą įėjo į namus, kur šnipas atiminėjo pinigų nuo Petro Gaidžio, Palaidotas 23. XII Lazdyno kapuose.

Taip elgiasi lenkai su lietuvišiais Vilniaus krašte. Prieš tokius nežmoniškus jų darbus kankiniai protestuoja ir praneša laisviems lietuviams ir visam civilizuotam pasauliui.

— "Laisvė" sustojo ėjusi. "Laisvės" redakcija praneša, kad ne dėl jos priežasties "Laisvės" leidimas, kuriam laikui esąs sustabdomas.

— Agronomijos ir Miškininkystės Skyrius paliekamas. Gautomis tikromis žiniomis Ministerių Kabinetas rugsėjo 10 dieną yra pakėlęs senoj Kabineto birželio mėnesio nutarimą apie Agronomijos ir Miškininkystės skyrius panaikinimą ir todėl šis skyrius nuo šio rudens turės veikti prie Universiteto.

"Liet."

Ši Mėnesį Visi Susivienijimo Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje Nariai Butinai Turi Nueiti į Savo Kuopų Susirinkimus.

SAVAITINIS LAIKRASTIS
"GARSAS"
Leidžia
Susivienijimas L. R. E. Amerikoje
Išleina Ketvirtadieniais.
Prenumeratos kaina:
Metams \$2.00
Pusei metų \$1.00
Užsieniuose \$3.00
Skelbimų kainos ant pareiklavimo.
"GARSAS"
222 So. 9th St., Brooklyn, N. Y.
Tel. Stagg 8597

LITHUANIAN WEEKLY
"GARSAS"
Published every Thursday by
Lithuanian R. O. Alliance of America
A. J. KILIS,
Secretary and Business Manager
Yearly Subscription Rates:
In United States \$2.00
To Foreign Countries \$3.00
Advertising Rates on Application
"GARSAS"
222 So. 9th St., Brooklyn, N. Y.
Tel. Stagg 8597

Apžvalga.

DARBININKŲ KURSAI.

L. D. K. S. organas "Darbininkas" rašo:

"Centro pirmininkas nuo spalio mėn. pradėjo persikelti į Bostoną ir tuojau pradės visą eilę prakalbų darbininkų ir jų spaudos reikalais. Darbininkų spaudos mėnuo prasidės Naujosios Anglijos apskrityje ir tęsis čia visą spalį ir gal but lapkričio pradžioje persikels į kitus L. D. K. S. apskrityje, visų pirma į Connecticut. Centro pirmininkas kas savaitę trijų mėnesių laike ketina daryti kuopoms viešų paskaitų su diskusijomis. Šitos paskaitos bus ligi ir socialiai darbininkų kursai. Tuomet tarp šitų kursai galės apimti tik tas kuopas, kurios yra ne toliau pusantros valandos nuo Bostono. Žinoma, visų kuopų nebus galima vienu periodu aplankyti. Kuopa, norinti surengti savo nariams ir svečiams socialius kursus, turės kreiptis į centro pirmininką ir susitarti su juo dėl paskaitų dienos. Sekmadienio pirmininkas negalės tų kursų rengti, nes toms dienomis jis turės gana prakalbų ar tiesiogiai ir tolimesnėse kuopose. Kursams galės tekti tik darbo dienu 3 vakarai kas savaitę."

Tai tokie p. Račkausko literatiniai gabumai. Išgirdus, kad tasai "didelis rašytojas" skiriamas prekybinin atache prie Londono Atstovybės, sandariečiai jį dideliu prekybininku pavadinu. Well, apie tai daug nekalbėsime, tik priminsim, kad jo "gabumas" įvertiną. Atstatymo Bendrovės šerinkai, kuriai jisai vadovavo.

kolonijoje. yra ar didesnis ar mažesnis choras. Nekuriuose yra net kelė. Nemažai jau turime ir savų muzikos mokytojų-mokyklų.

Jaunime, prisidėk prie liet. chorų, mokinkis muzikos!

SANDARIEČIŲ "DIDVYRIAI."

Sandariečiai, nebežinodami kaip savo lyderius aukštybėsna bekelti, jiems nesamus mokslo laipsnius teikia, didvyriais stato. P-nas Viniakas gava "daktaro kemikoje" laipsnį, o p. Račkauskas padaryta "dideliu rašytoju". "Musų Žinynas" apie tą "dideliu rašytoja" sako: "Jau tenka minėti kelinta gerbiamo V. K. Račkausko knyga vien tik karo klausimui ar jo paties rašyta, ar sukompijuota, ar išversta. Ir vis randi, kad autorius nemoka prie to klausimo prieiti. Tokis yra nevykusis Kirpatrisko darbas, taip pat Irwino "Kitas karas", kuriuos autorius atsiidėjęs vertė, nesivadovodamas jų pritaikinimu musų gyvenimui. Ne mažiau nevykęs yra ir dabar minimas rinkinys."

Tai tokie p. Račkausko literatiniai gabumai.

Išgirdus, kad tasai "didelis rašytojas" skiriamas prekybinin atache prie Londono Atstovybės, sandariečiai jį dideliu prekybininku pavadinu. Well, apie tai daug nekalbėsime, tik priminsim, kad jo "gabumas" įvertiną. Atstatymo Bendrovės šerinkai, kuriai jisai vadovavo.

DIPLOMATŲ PERMAINOS.

"L. Ž." praneša: "Girdėt, p. V. Carneekis skiriamas Londonan, p. K. Bizauska — Vašingtonan, p. Klimą — Ryman prie Kvirinalo, p. Bistrą — Rygon."

IDOMŲS GINČAI.

"S-ra" susiginčijo su "Maikio tėvu" ir sako: "Skaityme 'Keleivį' blėdingu laikraščiu, delto ir 1e. butų išnaudojamas. Michalkiewicz'is yra lenkų šeimyna, vysk. Michalkiewicz ('Keleivio' redaktorius dēdė) persekioja lietuvius lenkų naudai, pats redaktorius, persikrikštines į žydišką pavardę Michelson, spausdina pas save lenkų propagandos lapelius, savo vedamame 'Keleivyje' netik nieku neprisiidėda prie statymo Lietuvos 'darbininkai', bet visur papina koją, demoralizuoja lietuvius, prie kiekvieno progos skelbdamas, ką tik sugriebdamas pažėninančio Lietuva, kaldamas savo skaitytojams, kad Lietuva negali laisvai išsilaikyti, kad ji turi jungties prie katros galingesnės šalies, kad lietuviai netikė vaizbai ir kad visos Lietuvos krautuvės reikia pavesti žydams ir t. t. Pasiknaibinkime po senus 'Keleivio' numerius ir rasime ten daugybes tokių mažmožių. Bet tai yra lyg šiaudeliai, kurie, lėkdamai vis į tą pačią pusę, parodo iš kur 'Keleivio' vėjas pučia. O tas vėjas vis pučia priešais nepriklausomą Lietuvą, priešais jos ekonominį ir intelektualų pakilimą, abelnai prieš viską, kas yra grynai lietuviška. Vieni sako, kad Michelson yra slaptas lenkų agentas, kiti — kad tik tam tikros rusies fanatikėlis, iš mažens išaugęs lenkų dvasioje ir tik neseniai pramokęs lietuviškai, taigi ir negalys lietuvių pa-

mylėti. Kaip ten nebutų, 'Keleivis' lietuvių priešinąs laikraštis, tad atgimstančiai Lietuvai blėdingas ir kiekvienas už jį iš lietuvių paimtas centas yra lietuvių išnaudojimas. Juo gudriau tas visas lietuvių antagonizmas užklotas tarptautiskumui ir kitais skambiais obalsiais, tuo aršiau."

Mat kokie dalykėliai šiame "mizername kapitalistiskame sviete" dedasi.

Seserys Pranciškietės.

Musų Išganytojas davė sekanti įstatymą: "Eidami mokinikite visas tautas;" kas-gi tas visas tautas šiais laikais mokina? Mokina visas tautas pirmiausia kuniagai. Mažus vaikus parapijinėse mokyklose mokina Seserys vienuolės. Jungtinėse Amerikos Valstybėse šiais metais seserų yra apie 50-000. Nekurios veda ligonbučius, kitos-gi mokina vaikus parapijinėse mokyklose. Abelnai seserys savo gyvenimą pašventė lavinimui ir mokinimui jaunimo. Delto jos apleidu savo namus, tėvus, brolius ir drauges, nekurios net savo tėvynę. Jos taipat apleidu pasaulį ir pasaulio linksmybes ir apsigyveno vienuolynuose tarpe keturių sienų, kad ne keletą metų, bet visą savo gyvenimą pašvęstų auklėjimui ir mokinimui nekaltų vaikelių. Be abejo kiekvienas žmogus, nežiurint kokio jisai butų tikėjimo, turės pasakyti, kad tai yra aukštas ir prakilnus tikslas.

Amerikos lietuviai katalikai kartu su kitomis tautomis, gyvenančiomis Amerikoje, gali džiaugtis, kad šioje laisvės šalyje gali statyti puikias bažnyčias, šalia bažnyčių klebonijas ir gražias parapijines mokyklas, kuriose parapijonų vaikus mokina seserys vienuolės. Bet Amerikos lietuviams dar ir didesnė yra laimė, nes netik ką auga ir didėja parapijos, bet kartu auga ir didėja taipat ir vienuolynai. Štai beveik prieš porą metų atgalios tapo įsteigtas naujas lietuvių seserų Sv. Pranciškaus vienuolynas, šalia Pittsburgho. Tiesa, šios seserys dar šiandien neturi savo namo, tad liuosininkauja pas seseris amerikietes, taip pat šalia Pittsburgho. Man žemiaus pasirašiusiam teko laimė šiomis dienomis atlaikyti taji vienuolyną, kur seserys lietuviutės mokinasi. Tą laimę suteikė seminarijos draugas, dabartinis seserų lietuvių Sv. Pranciškaus reikalų vedėjas, Sv. Kazimiero parapijos Pittsburgho klebonas, kun. M. Kazėnas, drauge su kun. J. Čižausku iš Detroito.

Vienuolyno namas, kuriam musų seserys mokinasi, yra labai didelis, gražiai, ant aukšto kalno pastatytas, viduryje viskas gudriai suplanuota, tvarka pavyzdingiausia, švarą tikrai, kaip kulturingam vienuolynui pritinga. Kopyčios, kur seserys mēldžiasi, delei jos dailės ir marmorinio altoriaus, grotelių ir gražių vargonų gali pavydėti daugelis net Amerikos katedrų. Proga taipat buvo suteikta pamatyti nekurias seseris, nes kitos jau buvo išvažiavę į parapi-

Tikybos ir Doros Kampelis

GERBKIME SEKMA-DIENI.

Visos tautos, visos tikybos turi vieną dieną išimtinai pašvęstą Dievybei. Žydai turi šeštadienį, kinai pirmadienį, mahometanai penktadienį; musų diena mums, krikščionims, sekmadienis.

"Sekmadienį tu švęsi pamaldžiai Dievui tarnaudamas." Toks yra tiesioginis Dievo įsakymas.

Išvados eina: 1) kad krikščionis privalo gerbti sekmadienį; 2) kas jis neturi pasirinkimo kaip jį pašvęsti; jis visų pirma privalo sekmadienį švęsti klausydamas šventųjų mišių.

Dievas įsako sekmadienį švęsti; Jis nori, kad toji diena butų Jo diena: Jis galėtų reikalauti daugiau, nes visos dienos Jam priklauso; iš septynių dienų Jis vieną dieną sau rezervuoja. Ar tai per daug?

Įsakymas suprantamas; kas nepaiso įsakymo, sunkiai prasikalsta.

Kalbant apie poilsį, visi sutinka; nėra ginčų, kad žmogaus mašina negali sukurti be atvangos, be poilsio. Po šešių darbo dienų kultas reikalauja pauzės, kvėpeltelėjimo, taip pat siela ir protas. Žmogus visą savaitę susilenkęs prie darbo instrumentų, susirupinęs gamyba, greitai pristigtų jėgų, išsiavkvtų ir pavargsta be sielos medžiagos, jeigu, 1 kartą į savaitę jis negalėtų atsitraukti nuo kasdieninių rūpesnių, negalėtų pakelti savo sielos prie dvasinių, ant gamtinių reikalų... Taip, visios pasaulis šaukiasi vienos poilsio dienos į savaitę.

Dėja, sekmadienis nevisuomet yra sekmadieniu ir tegalima pasipiktinti matant kaip Dievo diena lietuvių tarpe prafonnuojama, niekinama... Ligi pietų miegama, dirbama, valgoma, gi po pietų einama ir išvažiuojama išsi-

blaškyti, pražudyti ir antrąją Dievo dienos pusę. Kuomet svetintaučių katalikų bažnyčios per kiekvienas šventąsias mišias kimštė prikimštos, lietuvių bažnyčios nei neapypilnės. Miega ar dirba tėvai, miega vaikai. Tėvai laukia paramos iš paguodos iš savo vaikų, gi jie jau paveldėjo visus piktuosius paveldėjimo instinktus, priprato kartu su tėvais Dievo ir Bažnyčios įsakymus laužyti. Ir rami krikščionies sąžinė, kataliko, nes juk jis į parapijos knygas išrašęs ir dešimtinę užsimokėjęs... Ar ne katalikas?! Ar ne krikščionis?!

Reikia visiems reaguoti prieš tą blogybę. Neužtenka nuo darbo susilaikyti, kad išpildžius įsakymą, reikia išklausti šv. mišių. Kodėl tiek daug krikščionių apleidžia šv. mišias? Ar jie nebeturi vienos valandos į savaitę? Kame yra tas stambus apsilėidimas, abejingumas? Labai dažnai, nemokama pasinaudoti šv. mišiomis, nesuprantama mišių prasmės, juoba didybės. Įkyru, nebodu... O vienok nėra kilnesnio akto tikyboje, kaip šventosios mišios, nes tai yra Kryžiaus Aukos tęsinys. Daugelis apie tai negalvoja.

Šventųjų mišių laiku reikia melstis; bažnyčia ne teatras, kad užtektų žiurovų rolę lošti; labai gera naudotis maldaknyge. Buvo kitados laikai, kada ilgų plaukų inteligentai Lietuvoje nedrįso naudotis maldaknyge. Mat, gēda "pirmėiviui" žiurėti knygon, kuomet jo plaukuose visi "mokslo ir išminties" turtai. Ačiū Dievui, čia tos mados nėra: ir maldaknygė ir rožanėlis kataliko gerbiami.

Taigi, gerbkime sekmadienį, naudokimės ta, pertai pelnyta poilsio diena, tą poilsį pašvęskime ir, nebent tik didelių kliūčių sulauktyti, klausykimės šventųjų mišių. "Draugas".

parap., Hartford, Conn. ir dar kitose. Vienas vyskupas pasakė, kad parapija, kurioje nėra mokyklos seserų vedamos, tokia parapija yra našlė, nes neturi motinos. Ir išties, jeigu pažvelgsime į tokią šeimyną, kurioje nėra motinos, yra tiktai tėvas našlys, tokios šeimynos vaikai yra nelaimingi našlaičiai, nes nėra kam jų nei auklėti, nei mokinti, nei motinišką bei širdingą žodelį tarti. Taip lygiai yra ir su parapija, kurioje nėra mokyklos seserų vedamos, tokioje parapijoje vaikai yra našlaičiai. Bet parapija, kur seserys veda mokyklą, ten tokia parapija jau ne našlė, nes turi motiną, tai yra SESERIS, kurios kasdieną, taip kaip motina, auklėja ir mokina parapijonų vaikus.

Tad Amerikos lietuvių katalikų priedermė yra pirmiausiai savo dukreles, kurios yra tinkamos ir turi pašaukimą, siųsti į Sv. Pranciškaus mokyklą, Detroit, Mich. ir Sv. Jurgio parap. mokyklą, Philadelphiaje. Ateinančiais metais užims mokyklas: Sv. Juozapo parap. Mahanoy City, Sv. Teresės parap., Hartford, Conn. ir dar kitose. Vienas vyskupas pasakė, kad parapija, kurioje nėra mokyklos seserų vedamos, tokia parapija yra našlė, nes neturi motinos. Ir išties, jeigu pažvelgsime į tokią šeimyną, kurioje nėra motinos, yra tiktai tėvas našlys, tokios šeimynos vaikai yra nelaimingi našlaičiai, nes nėra kam jų nei auklėti, nei mokinti, nei motinišką bei širdingą žodelį tarti. Taip lygiai yra ir su parapija, kurioje nėra mokyklos seserų vedamos, tokioje parapijoje vaikai yra našlaičiai. Bet parapija, kur seserys veda mokyklą, ten tokia parapija jau ne našlė, nes turi motiną, tai yra SESERIS, kurios kasdieną, taip kaip motina, auklėja ir mokina parapijonų vaikus.

VILNIAUS NEIŠSIZADĖSIM.

Spalių 9 d., yra Lietuvių tautos gedulio diena, nes tą dieną lenkai užgrobė Lietuvos sostinę Vilnių. Federacijos Kongresas tos dienos reikalu yra padaręs šioki nutarimą:

"Taip pat Kongresas ragina visą lietuvių išėiviją, visas Amerikos organizacijas, kaip centralines, taip ir vietines, spalių 9 d., Vilniaus užgrobumo dieną skaityti tautinio gedulio dieną ir tą dieną siųsti visoms organizacijoms į Tautų Sąjungos Sekretoriatą protestus prieš Ambasadorių Konferenciją kovo 14 dieną, 1923 metų nutarimą priskiriantį Vilniaus kraštą Lenkijai."

Federacija pravedama tą nutarimą aiškiai suprato, kad vien liudėsiams nieko nepadarysime. Reikia veikt ir veikt energingai, kad Vilnių atvadavus.

Kasmetai, kol Vilnius nebus atvaduotas, visos musų organizacijos ir draugijos turės siųst protestus prieš Ambasadorių Tarybos aktą, kuriuomi Vilnius priskirta Lenkijai. Tuos protestus išnešti kaip tik ir bus patogiausia spalių 9 d. — gedulio dieną. Be to, toje dienoje reikės padaryti naujų pasiryžimų, atnaujinti energiją Vilniaus vaduotės darbams ir pasakyti: "Kad tu, lenke, nesulauktum, nebus kaip tu nori" ir kad lietuvių tauta Vilniaus jokiū budu neišsizadės.

Lietuvių tauta kasmet pasakys, ką pasakė Ženevoje š. m. bal. 25 d.:

"Lietuvos Vyriausybė ir tauta iškilmingai pareiškia, jog ji nepripažįsta jokios galios Ambasadorių Konferencijos nutarimui (kovo 15 d.), kuriu Vilnius draug su trečdaliu Lietuvos valstybės teritorijos atiduodama Lenkijai ir kad mes pilnai palaikome visas Lietuvos teises į savo seną sostinę ir į visą Vilniaus teritoriją."

Lenkai, turbūt ne metais gerai, šiais metais ypatingai pradėjo persekioti Vilniuje lietuvius. Uždaro jų laikraščius, nebeduoda atidaryti mokyklų, uždarinėja į kalėjimus lietuvių veikėjus — juos ten kankina, žvėriškai muša, daugelį iš Vilniaus visai išstremia. Mat tuomi lenkai mano visai užgniausti lietuvių judėjimą, kad užtikrinus Vilnių Lenkijai.

Bet kuo daugiau lenkai persekios lietuvius, tuo greičiau jie Vilnių turės apiešti. Į vietą vieno nužudyto lietuviokankinio, stos eilės kitų, nes nekaltai pralietas kraujas šaukia į dangų keršto!

Lenkijos galybė labai apribota, nes dabartinėje Lenkijoje tik apie 46 nuosimčiai lenkų tegyvena.

Visu smarkumu jau kelia savo balsą lenkų pavergtieji ukrainiečiai, baltgudžiai, rusai, vokiečiai ir lietuviai. Gal but neužilgo ateis ta valanda, kurioje sudrebės lenkų galybė, pasiliuosuos jų pavergtieji kraštai, pasiliuosuos Vilnius!

Tos valandos nesulauksime, jei neisime prie to.

Vilniaus neišsizadėsime, todėl budėkime, dirbkime, aukokime!

Naujasai Lietuvos Atstovas.

Iš Atstovybės pranešama, kad p. Kazys Bizauskas, Lietuvos Atstovas prie Vatikano, paskirtas Atstovu Jungtinėms Valstybėms.

Žinodami, kad musų visuomenė žingeidais apie naują Atstovą, todėl pasinaudodami "Lietuvos Albumu", apie p. K. Bizauską paduodame šiek-tiek žinių:

Kazys Bizauskas kilęs iš Vidurių kaimo, nuo Joniškėlio, Panevėžio apskr. Gimė 1892 m., vasario mėn. 15 d. Lankė gimnazijas Mintaujoj, Schwyz'e (Šveicarijoj), Vilniuje ir, pagaliau, baigė Kaune. Paskui ėjo mokslus Maskvos universiteto teisių skyriuje.

Jau nuo gimnazijos VI klasės gyvai dalyvauja musų visuomenės gyvenime. Yra vienas pirmųjų Ateitininkų organizatorių. Redagavo "Lietuvių Moksleivių Draugą", periodinį lietuvių moksleivių kalendorių; nuo 1913 m. buvo "Ateities" redakcijos narys. 1914 m. redagavo "Rygos Garsą." Buvo "Vilties" bendradarbis. 1914 m. sudarė Maskvos lietuvių studentų katalikų draugiją "Rutą".

Vokiečių okupacijos metu pasiliko Lietuvoje. 1915 m. buvo pakviestas buti Panevėžio miesto valdybos nariu ir ėjo ten sekretoriaus pareigas. Kartu buvo Panevėžio lietuvių gimnazijos inspektorius. 1917 m. buvo išrinktas į Lietuvos Valstybės Tarybą ir 1918 m. buvo jos generalis sekretorius, 1919 m. II kabineto buvo paskirtas į Londoną musų atstovybės patarėju. 1920 m. buvo deleguotas su kitais į Maskvos taikos derybas.

NAUDINGAS JAUNIMUI PATARIMAS.

Žinomas liet. muzikas, kompozitorius, A. S. Pocius, "Drauge" jaunimui pataria: "Garsus mokslo vyras Confucius, kurs gyveno 500 m. prieš Kristų pasakė: 'Parodykit man bile kokios tautos muziką, o aš pasakysiu jums koki ten žmonės; ar geri ir ar blogi šalies įstatymai.' Kaip gilioje senovėje, taip ir dabar per muziką žmogus lavina savyje prakilnius jausmus; kelia dvasią prie aukštesnių ir kiltesnių siekių."

"Ne be reikalo mokyklose mokinama dainavimo. Veik kiekvienoje čionai didesnėje darbo įstaigoje rasime organizuotus choros, orkestras, benus. Muzika ir giesmė puošia ir tikybinės pamaldas ir tautiškas šventes ir šiaip iškilmes. Aišku, kad pažinti muziką, yra naudinga ir reikalinga visiems."

"Užtai, prasidėjus šiam mokslo metų, kas turi pašaukimą prie dainavimo ar instrumentalės muzikos, rašykimės į savas muzikos įstaigas ir stengkimės pažinti galimą estetinių žmogaus jausmų auklėtoją — muziką."

Esame girdėję svetintaučių, kurie lietuvius giria už tai, kad jie mėgsta dailę, dainas. Kiekvienoje lietuvių Išrinktas į Steigiamąjį Seimą nuo Krikščionių Demokratų. VI kabinete — Svetimo Reikalų Ministeris. Naujasai Atstovas yra vienas iš gabiausiųjų Lietuvos diplomatų ir vienas iš uoliausiųjų musų tautos darbuotojų. Dabar jau galima spėti, kad p. V. Carneekis yra paskirtas Atstovu į Angliją.

IŠ MUSŲ CENTRO

MUSŲ SOCIALIAI UŽDAVINIAI.

(Referatas, skaitytas kun. F. Kemšio Federacijos XIII-ame Kongrese, rugpjūčio 28 d., 1923 m., Chicago, Ill.)

Penketa metų pabuvus laisviems, mums pravartu apsidairyti, kaip vystosi mūsų tautos gyvenimas ir progresas. Lai valia bus ir išeivijos atstovams nukreipti tiriantį žvilgsnį į mūsų atgimusios tautos eseną: viena iš tolo esant lengviau suimti viską į vieną bendrą vaizdą, o kita, mes, Amerikos lietuviai, stovėdami prieš ištautėjimo pavojų, instinkto esame verčiami siekti į mūsų tautinės sielos gelmes, ten surasti naujų dvasinių vertybių ir apčiuopti mūsų ateitį naujų tvirtesnių pamatų. Vieni, be brolių iš Lietuvos pagalbos, veltui besidairytume naujo kelio. Tad prisėina turtis ir bendrai to kelio ieškoti.

Dvasinio Turto Revizija.

Tautos dvasios stovį geriausiai gali atvaizduoti jos siekiai ir idealai. Tad, peržiūrėkime mūsų tautinius, tikybinius, ekonominius ir socialius idealus kiek jie judina Lietuvos ir išeivijos lietuvių katalikus.

Tikybės idealai. — Apreikštų tikėjimo tiesių srityje lietuvių katalikai buvo ir tebėra stiprus: nei Lietuvoje, nei išeivijoje nebuvo nei bandomų kokį nors dogmatą kvestionuoti. Musų išeivijos "nezaležnikija," arba senkatalikiai buvo tik laikinas patvirtimas atskirų žmonių ar grupių, neturintis jokių pastovumo žymių. Visai kitaip yra su pritaikomąja religija su josios praktine puse. Mes čia matome daug neuosakumų ir netikslumų. Lietuvoje katalikų energija tikybės srityje vis labyn krypta į negatyvę vagą, tai yra į kovą su bedieviais gi pozityvis tikybinis tautos auklėjimas, rodos, permaža tydos besūma. Tikyba dažnai panaudojama politinių partijų varžytinėms iš ko politika laimi nedaugiausia, bet tikyba nemaža nukenčia. Toly vis daugyn musų tarpe atsiranda katalikiškų bolševikų, peštukų ir netolerantų. Čia, Amerikoje, katalikų energija vis daugiau krypta į katalikiško biznio sritį, į įvairias kolektas, paraprijines, deeczinės ir nacionales, ypač statumų brangių įstajų. Dvasiniai — moralė pusė tolyn vis labyn apleidžiama. Tikybinių idealų praktikon taikymu čia maža kas besirupina. Mus neša amerikoniško biznio banga ir čia mes tik sekame kitus.

Tautiniai idealai. — Lietuvoje — tai priėjimas prie savo etnografinių sienų, tai materialis, kultūrinis ir moralis tautos stiprėjimas. Tačiau ir šis tautinis idealas nors savo esmėje teisingas ir gražus, pastaraisiais laikais lyg emė temti. Jį temdo Lietuvoje vis anganti neapykanta prie kitataučių arba ištautėjusių lietuvių. Fašistų atsiradimas Lietuvoje, jų "karžygiški žygiai" Kaune bepurvinant iškasbas — tai aiški iliustracija Lietuvoje augančios tautinės netolerancijos. Iš antros gi pusės, užėjus kapitalizmo dvasiai ir tvarkai, daugelio tautos vadų ir darbuotojų energija krypta į siaurą egoistinę vagą, į ješkojimą greitų ir didelių pelnų. Tautinis idealizmas nyksta. Tai žalingai atsiliepa į visas dvasinės kurybos sritis. Čia išeivijoje musų tautinis idealas blanksta ir nyksta. Vakarų katalikai tautybės, vyriausieji gynečiai, pirmi parduoda savo tautinius idealus už pupų blindę, tai yra už karjerą, už šiltą vietą. Darbininkai tų tautinių idealų atsisada, kaip tik pramoksta anglų kalbos. Jiems lengva netekti to, ko maža ir teturėjo. Čia augę jaunimas — didelėje didžiūmoje apie lietuvių tautinį idealą nieko nei negirdėjo.

Ekonominiai idealai. — Greičtas praturtėjimas, nežūrint kokiais keliais ir budais, šitai tas ekonominis idealas, kurį gavina beveik visi šiek-tiek priekin praimušieji lietuviai, kaip Lietuvo

je, taip ir čia Amerikoje. To paskėmė — dvasinis ir moralis tautos inteligentijos sumenkėjimas, paršimas sparnų tautos kurybai, mokslu, literaturos ir dailės srityje. Tas žymiai sulaukė ir visos tautos gerbuvio kėlimą.

Socialiai idealai. — Šie musų tautoje dar menkai tėra paaiškėję. Kovos už buvį ir greitą praturtėjimo obalsai slopina dvasiniai ir puldo moraliai musų inteligentija, musų biznierius. Nebelieka energijos, nebėra nei noro kelti ir vykinti gyveniman Kristaus paskelbtų socialių obalsių. Liandis didžiūmoje gal ir trokšta teisingesnės socialės tvarkos, bet be vadų neįstengia to troškimo vykinti. Ir jos žymi dalis jau pasisavinusi kapitalizmo skiepijamus stabmeldiskus obalsius.

Suglaudę į kruvą dabartinių musų tautos idealų peržiūrą, mes prieiname prie išvadų, kad laisvę atgavę, mes 1) perlengvai emėme sekti ir savintis svetimus idealus ir svetimus obalsius, nepasirūpinę joms tinkamai įvertinti, ir 2) mes nepasirūpinome giliau įžvelgti į musų tautos sielos gelmes, surasti tenai pozityvių pasių ir sulig ju nustatyti musų tautinius siekius ir idealus.

Gal aš perdaug rupestingai surinkau juodus taškus, žymincius musų dvasinį veidą. Gal reikėtų ir gražiasias puses išskaitliuoti. Jų beabejo yra ir jų būvimė — musų viltis. Tačiau norėdamas musų tautos progresą palengvinti ir pagreitiinti, o taip pat žymiai prisidėti prie visos žmonijos progreso turime surasti tų juodų taškų priežastis ir jas pašalinti. Lai musų tautos dvasinis veidas bus visiškai skaidrus. Bus drąsu tada pasirodyti pasauliui bus linkms pasirinkus praktinį pasaulinę misiją, bus Dievui maloni ir žmoni-

jai, naudinga musų tautinė rolė. **Gyvasai šaltinis.** Tautų sveikatos ir skaitumo šaltinis — tai Dievo aprošikimas, ypač praskambėjęs iš lupų paties Dievo Sunaus, Jezaus Kristaus. Tautų gyvenime ir jų pirmynėgojė vyriausiai nusvers jų atsimušimas į Dievo žmonėms paskelbtus dėsnius. Tie dėsniiai yra: a) visotina žmonių brolybė, b) žmogaus asmeniška vertė, paremta panašumu į Dievą ir Amžinuojų žmogaus paskyrimu, c) žmogaus atsakomybė prieš Dievą ir d) visatinas darbo įstatymas.

Tie iš dangaus gauti dėsniiai nebuvo žmonijos užlaikomi praityje, nėra užlaikomi nei dabar. Neapriboto kapitalizmo tvarka vykina labiau visatiną tarpusavę neapykantą, kovos už buvį dėsni, negu brolybė. Žmogaus vertė ji skaito sulig jo kišenės storumu. Ji naikina žmogaus atsakomybės jausmą; ji laiko panikėje darbo principą ir pelnus skirsto ne tiems kurie juos uždirba, bet tiems, kurie panori būti ekonominiiais vovais, kurie siegia užtiesti ekonominius tinklus ir įtraukti į juos silpnas mueseles — naujos gadydės vergus — darbo žmones — ir jų svyvus čulpiči.

Tosios tvarkos perkeitimas į naują socialę tvarką, paremtą Kristaus paskelbtais socialiais dėsniiais — ir yra šiandien vyriausiai siekiu maščiančios ir krikščioniškai jaučiančios žmonijos.

Musų naujai atgimusiai tautai, rodos, negalima būti nieko geresnio palinkėti, kaip tik to, kad jos sumys ir dukterys persimty galingu troškimu vykinti Kristaus mokslą kasdieniame gyvenime ir sulig to mokslu nustatyti ekonominius ir socialius savo tautiečių santykius kaip Lietuvoje, taip ir čia išeivijoje. Mums visiems reikia pamylėti tą socialį idealą, kurį Kristus žmonijai parodė, idealą brolybės, lygybės, atsakomybės ir darbo, ir tą idealą skiepinči musų jauniosios kartoms visose mums priemamos darbo srityse. Tasai socialis idealas, syki

pamylėtas ir pasisavintas, pagilins, pakels ir sustiprins kitus musų idealus, k. a. tikybinius, tautinius ir ekonominius politinius. Musų tautybė, pasisavinusi Kristaus socialį mokslą, virs turtingesne ir turiningesne. Mes negalėtume pasiskirti garbingesnės misijos, persimti praklinęse ambicija, kaip tai virsti tauta, tobuliausiai pamylėjusia ir geriausia praktikon vykdančia Kristaus socialius principus. Musų pavyzdis būtų žemės druska, virstų pasaulio šviesa, šviečianti kitoms tautoms. Pirmėnuo tuo socialiu idealu, mes, Lietuvos išeiviai, paptaptume ypatingai naudingi Amerikos šaliai, nes ji gal labiau negu kiti kraštai yra nutolusi nuo to krikščioniškojo socialio idealo.

Musų ekonominė politika, pasisavinusi Kristaus socialius principus, įgautų tvirtiausio pamato ir duotų pilnos garantijos socialiai ramybei ir visos tautos gerbuviui.

Drįstame manyti, kad lietuviams nebūtų sunku pamylėti ir pasisavinti tasai krikščioniškas socialis idealas. Musų tautos siela yra linkusi prie jo. Toje sieloje daug randasi teisingumo meilės, draugavimo, ramumo, gailestingumo. Juk šios musų tautinės sielos ypatybės pagimdė seną lietuvių paprotį eiti kašymni į tulką. Tos pačios čia išeivijoje sutvėrė pašalpinį draugijų tinklą, įsteigę susivienijimus, sąjungas.

Pirmiesiems musų tautos vadams, pirmosioms musų tautos valdžioms tik reikėjo atsiminti tas lietuvių ypatybes, jas kultivuoti ir kelti, ir joms pasiremti, nustatant savo ekonominės ir socialės politikos krypsnį. Musų organizacijoms ir musų spaudai tereikėjo plėtoti ir auklėti tautias ypatybes. Tačiau jos buvo kaip ir pamirštos. Vietoje jų emė augti musų tarpe kapitalistinio tipo ekonominės organizacijos, paremtos išnaudojimo, kovos už buvį ir nedarbo dėsniiais. Visuomenė ir jos organai lengvai su tuo naujuoju krypsniu taikosi. Mes aklai

sekame kitų tautų kreivus kelius ir šuntakius ir džiaugiamės, kad mes galime juos pasekti.

Koperacija visose savo rukyse — yra tai vyriausia pritaikintoja ir vykintoja Kristaus socialių dėsnių gyvenimo praktikon. Ji sekmingiausiai siekia musų socialio idealo, ji tikriausiai ruošia pramoninės demokratijos tvarką, ji yra — praktiškoji krikščionybė.

Tik reikia, kad musų vadai, darbuotojai, rašytojai, kad musų mokslus einantis jaunimas, musų magstantieji darbininkai — kad apsi pažintų arčiau su koperacijos dvasia ir jos dėsniiais ir kad imty taikinti tuos dėsnius gyveniman.

Prieš mus — du kelii. Mes galime prilygti šapelii, įkritusiam į sriauvį vandenį. Vanduo neš mus nesulaikomai, kol ant galo neparnerdys kokio verpeto sukuryje. Mes galime sekti apsvaigusia, beprotingą, minią, šokančią ir žaidžiančią ant bedugnės kranto. Mes galime padėti gaminti karus ir speiales revoliucijas ir ruošti mintį pasaulio civilizacijai.

Arba mes galime įsėdę į Petro tvirtą laivą, rankoves atsiraitę, galingai irties prieš vandenį. Mes galime paliauti darę kasdienius kompromisus su išnaudojimo demonu ir drąsiai atsistoti ant teisybės ir brolybės kelio. Mes galime būti geras ir ištikimais Kristaus pasekėjais, naujojo pasaulio kurėjais.

Prieš mus — du kelii. Kuri iš jų mes pasirinkime? **F. Kemšis.**

VISIEMS ŽINOTINA.

Gavusieji Federacijos Kongrese daugiausiai balsų, pasiskirstė pareigas. Tokiu būdu šiems metams A. L. R. K. Federacijos Centro Valdžyba sudaryta taip: Dvasios Vadas — kun. dr. I. Česaitis, 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.; pirmininkas — kun. I. Albiavičius, 717 W. 18th St., Chicago, Ill.; vice-pirm. — Antonina E. Nausiedienė, 917 W. 33rd St., Chicago, Ill.; vice-pirm. — Leonardas Šimutis, 222 So. 9th

St., Brooklyn, N. Y.; išlininkas — Juozas B. Šaliunas, 844 Bank Str., Waterbury, Conn.; sekretorius — kun. B. Bumšas, 2201 W. 22nd Str., Chicago, Ill.; izdo globėjai: — kun. F. Kemšis, Caldwell Hall, Catholic University, Washington, D. C.; — Kazys J. Krušinskis, 59 Ten Eyck Str., Brooklyn, N. Y.; — Juozas Moeckus, 1301 So. 50th Court, Cicero, Ill.

Visais reikalais prašoma kreiptis pas sekretorių, kun. B. Bumšą, 2201 W. 22nd Str., Chicago, Ill.

Visi siunčiamieji čekiai privalo būti išrašyti **Joseph B. Šaliunas** vardu, o siunčiami sekretoriui **kun. B. Bumšai**, angščiau nurodytu adresu.

SESERYS PRANCIS-KIETĖS.

(Tąsa nuo 2 pusl.)

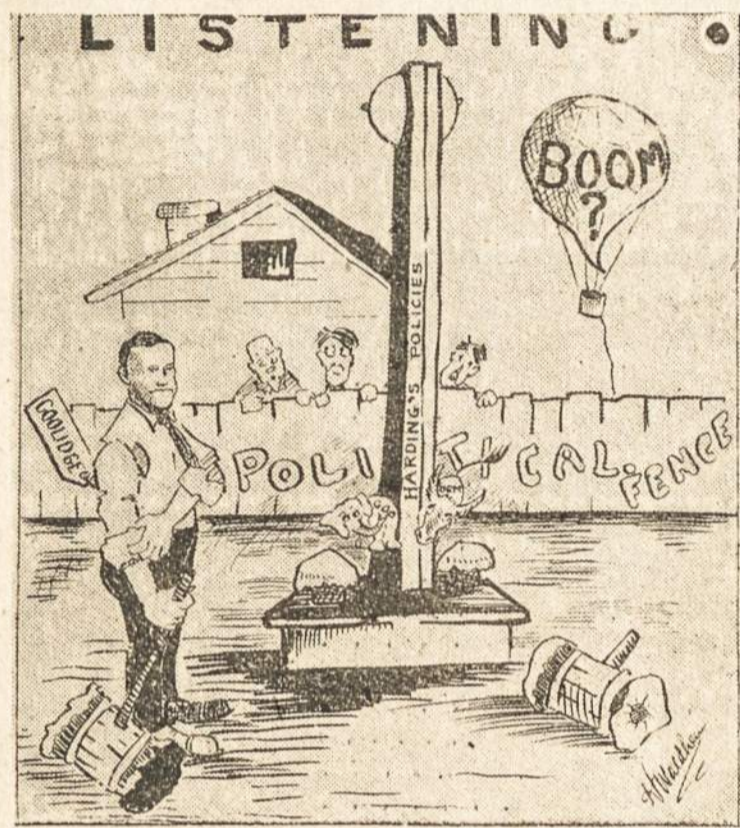
ciškaus lietuvių seserų vienuolyną. Antroji priedermė yra remti savo aukomis šias seseris, kad jos ateinan-

tį pavasarį pajėgtų pasistatyti bent dalį savo vienuolyno. Bet geriausia būtų, jeigu Amerikos lietuvių katalikai vieton aukų užsidėtų savanoriai metinę mokesčių pastatymui Šv. Pranciškaus vienuolynui. Tad šiūomi ir kreipiamasi į geros valios žmones apsvarstyti šį reikalą, o apsvarsčius jį paremti metine auka. Aukas galima sūstų pas seserų reikalų vedėją sekančiu adresu: Rev. M. J. Kazėnas, 2112 Sarah Street, Pittsburgh, Pa.

Kun. P. Česna,

Šv. Juozapo parapijos klebonas, Mahanoy City, Pa.

Apsirupink save ir savo moterį bei vaikelius, kad atėjus mirčiai būtumet ramus, palikdamas juos Liet. R. K. Am. globoje.

DR. J. BASANAVIČIUS.

Apie Vilniaus Pradžią.

Vilniaus miesto vardas senovės Lietuvos, gudų kalba Vilnaja, Vilna, kryžiuočių — Wilna, Wilmi, Wylna, Wille, Wilnee, Welnen, Welnen, Welan, Wilde, Wilna, lenkų — Wilno, rusų — Vilna, kaip drauge su Lietuvos kronikomis ir Lietuvos istorijos rašytojais: M. Strykowski, Kojalavičium, Balinskui, Kraševskui ir kit. jau Jonas Sprogis prirodė, pramintas esąs nuo upės (Vilnaja, Vilna), šiandien rusų Vileika, lenkų Wilenka vadinoms, kuri per miestą tekėdama į Nerį (vokiečių raštuose dažnai Nerge, Nerga, Nergau) arba Vilija Velja, Belija, Vilija), įteka. Upės Vilijos vardą rusas Tl. Dobrianskij išveda iš slav. Velija — Velikaja, o Vilnios — Vilija-juščaja, Izvilistaja, pirmąjį vardą lenkas d-ras Zaborskis reiskia žodžiu "žadradzieska", tarytum, nuo lietvylius, o kaip teisingai prirodė prof. Ed. Volteris. Vilnios vardas paeinas nuo liet. vilnis — die Welle, Woge, arba Vilniaus krašto lietuvių tarnėję pas K. Širvydą — vilnia. Kadangi, kaip rodo seniausia Vilniuje tvirtovės vieta — labai ilgas ir aukštas po žeme murytas tunelis — urvas dabar guli buvusių Kudikio Jezaus prieglaudos namų kieme, tarp Bakštos ir Subačiaus gatvių ant aukšto Vilnios upės kranto, tai reikia manyti, kad ta čia tvirtovė paupyje nuo upės vardo ir praminta tapo ir nuo jos išgauti ir visas miestas vardą gavo. Kaipogi Vilniaus krašto lietuvių patį miestą "Vilnia" vadina, kursai tai vardas ir gudams teko. "Pats Vilniaus vardas — priduria M. Balinskis — ne nuo didesnės upės Vilijos; bet nuo mažesnės jon įtekančios Vilnios paeinas, rodo, kad seniausia sodyba turėjo būti paliai Vilnių, iš kur paeina vardas ir kad lygiai Gerimantas — kaip bus vėliau sakyta — duodamas išgirsti girių Svintaragio slėnyje, kaip ir Gediminas kelias dešimtimis metų vėliau išmurydamas ant slėnio kampe iškilusio kalno tvirtovę nieko kita nedarė, tik stumė Vilijos link ir plėtė senovės sodybą prie Vilnios kranto gulinčią ir medine pilimi gimamą. Galop visas tas apylinkės kraštas, kuriame guli Vilnius, kaipgi į gudy šalį pastumėtas, jau nuo labai senai turėjo but gyventas, apie ką liudija taip tankios sodybos ir pilys, seniau medinės ir tik jau XIV šimtmetyje mūrinėmis pakeistos. Todėl nebūtų į tiesą nepanašū, jeigu ir Vilnius, taip žymioje vietoje gulęs, eilėn tokių tvirtovių seniausioje Lietuvos laikuose prigulėti galėjo." Kitas Vilniaus miesto aprašytojas, d-ras Zaborskis, kalbėdamas apie miesto atsiradimą, prie šito priduria, kad, girdi, jau kelias šimtmėčias ankščiau prieš miesto įsteigimą prie Vilnios upės su Neriu santakos buvo gana skaitliagai apgyventas kaimas, kurs vadinosi Vilnia, nes paliai tą upę ant Bakštos kalno gulėjo. Trečias Vilniaus aprašytojas, Dobrianskij, rašydamas apie Bakštą, sako, kad tai esanti seniausia miesto dalis. Dar kur kas ankščiau Gedimino aukštutinės pilies statymo šioji vieta buvo apgyventa ir be abejo patvirtinta, nes pats vardas rodo, kad čia buvo bokštas, pilis. Tame kalne ligi šiol yra užsilikę dideli muryti rusiai ir po žemės lindynės, dabar šiukšlėmis užpiltos, labai toli esančios — net iki Trakų miesto.

Visa plotmė, kur guli Vilniaus senmiestis slėnyje, yra molaidi iš pietų šiaurės link prie Nerio upės ir iš trijų šalių aukštokais kalnais apsupta: rytų šone Plikuoju arba Trijų kryžių 206 pėdų aukštumo ir Bekešo kalnu, iš vakarų ir pietų Panerių kalnais, o vakarų šiaurėje — Šekškiniais. Vilniaus apylinkės kalnai-kalvos, kaip pastebė Dobrianskis, yra sudaryti iš sunėsto smėlio ir molio sluogsnių ir turi daug savyje eratininių akmenų (kulgių), kurie liudija apie savo kilmę iš ledų periodo glečerių. Ant Nerio ir Vilnios krantų randa-me daug kalkakmenių ir snakmenėjusių marių gvyvų ir apatinės

trečiaeilės (tertiarės) formacijos, išplautų iš apylinkės kalnų. De-liai kalnuoto paviršiaus susidėjimo Vilnius teisingai gali pasigirti savo padėties, ypač apylinkių, grože. Apsiaupantieji miestą kalnai — uždengia Vilnių nuo akių, čion vykstančių žmonių, bet užtat užkopus kurį nors tų kalnų, galima gerėtis originaliu miesto vaizdu.

Vieta, kur šiandien Vilnius guli, senovėje buvo girių tankumynais apžėlus, kaip ir visa Lietuva. Šios dienos Bielovičios germė — kaip pastebė Jul. Kračkovskis — yra tik šešėlis senovės Mistislavo, Borisovo ir Radnikų-germių, kurių pastarjii nuo pat Vilniaus tėsėsi net ligi Nemuno; iš kitos Vilniaus pusės Polocko linkui tėsėsi daugiau 100 verstų tankiausi germė. Carui Aleksiejui Michailovičium XVII šimtmetyje Vilnių užėmus, šito miesto pasituntiniai į eart būvę gavę 1658 m. iš miestiečių instrukciją, iš kurios matoma, kad tuomet Vilnius buvęs apsiauptas Rakantiškių, Lavariškių ir Viršupės "pušėmis." Iš tų "pušėčių" pasiuntiniams buvę įsakyta reikalauti iš earo, kad leistų kirsti medžius mieste broboms ir ant Nerio upės tiltui statyti. Anot M. Strykovskio, Nerio ir Vilnios krantai dar XIV šimtmetyje milžiniškomis buvo apžėlę tankiomis giriomis, kurios budamos žmonėms beveik neįėjamos, tuo pat laiku buvo tinkama vieta įvairių girių žvėrių prieglauda: taurai, briedžiai, elniai, žiobriai arba stumbriai, šernai, stirmos, giriniai ašviai, meškos, kiaunės, bebriai ir kt. tuomet čia prisilaikė, o iš medžių: ažuolai, pušys, eglės, skirpstai, nosiai, alksniai, liepos, jėvarai, beržai ir kt. gerai tarp ir gražiai augo ant šios dienos Vilniaus kalnų, apsiaupančių iš trijų pasių klonį (slėnių), kur-miesto įsikurta.

Per šitą slėnį tekėjo dvi gana vandeningi upi: Vilnia ir Neris. Upių vanduo dar danginosi gausingy čia jau esančių versnų vandėniu: iš Vingrio versmės Poguliankoje buvo atsiradęs versmės duburyje mažas ežerėlis, iš kurio dar XIV šimtmetyje kanalais tyras vanduo buvo pravestas į įvairias miesto dalis. Kita versmė, taipogi gausiai duodanti vandens, buvo šios dienos Paplavuose ir buvo vadinama "Župranų vingriu." Ir kitose vietose dar buvo versnių. Nerio ir Vilnios upės buvo labai žuvingos; jose laikėsi įvairių rusių žuvis: vienos kaip laišos ir aršketai atvykdausi Nemunu net iš jurių marių, kitos kaip lydekos, sieliaivos, foreliai ir kt. laikėsi kaip kitose Lietuvos upėse, taip ir čia — Nerėje ir Vilnioje. Gausingumas vandenų ir girių buvo tinkamas vaisintis čia daugybei paukščių ir vabzdžių, ypač be skaitliaus bičių specieiai rasdavo giriose milžiniško didumo medžių duobose daug barėčių medui krauti.

Toksai prigimties turtingumas, kurs buvo šiame krašte, kur vėliau atsirado Vilnius, jau ankstybais laikais turėjo atkreipti savię atydą čion atvykstančių žmonių, kurie jau gilioje senovėje čia gyventi kūrėsi ir kaimus steigė pradėjo.

"Kalnų apsiauptame ir tik iš šiaurės atviraime slėnyje — sako M. Balinskis — tėsiasi senovės Gedimino miestas, apimdamas savo mūrais upės Vilnios su Neriu santaką. Gulėdamas paliai 540' 41', 0" geografinio šiaurės platumo ir 200, 54', 6" rytu ilgumo nuo Paryžiaus meridiano, iškilęs 306 Paryžiaus pėdomis arba 119 metrais ties marių paviršiumi, Vilnius, iš kurios pusės pažūrėsi, atvykstančiam jui, pasirodo akims labai gražioj pozicijoj... Gražus Neris sidadro josta sukdamasis slėnyje, kur stovi miestas, priima savię paliai pačius senovinius Gedimino pilies mūrus sraubiai tekančią Vilnią, kuri veržiasi iš kalnuotos apylinkės, tarytum prievarta ją pas save užlaikyti stengiančios. Prie tų dviejų upių santakos buvo pradžia miesto, kursai su savo namais vis aukštyt traukiasi iš šiaurės pietų linkui per visą to nuolaidaus slėnio plotį. Iš čia netoli ant skardaus Vilnios kranto tarp Bakštos ir Subačiaus gatvių, rodos, buvo pirmoji sodyba (su dideliausiu po žeme murytu urvu), pirmoji ginuoklė, pagal senų žmonių padavas, kuri gavo Vilnius vardą nuo tos upės. Kas

buvo josios steigėjas nežinoma, tik tiek tikra, kad jau XII šimtmečio pradžioje Vilnius nors tamsiuose ir neaiškiuose atsiminimuose istorijoj pasirodo."

Apie Vilniaus senatvę gauname žinių iš kronikų. Lenkų metraštininkas Dlugošius, kalbėdamas apie Lietuvon atėjimą emigrantų iš Rymo ir Italijos — geriau būtų pasakius iš Rymo imperijos — rašo: "Ibi primum oppidum Vilno, quod et in hanc diem caput gentis est, ex nomine Villi ducis, quo authore et Italiam deserant, et regiones illas ingressi fuerant, condidere." Karamzinus, paduodamas tulas Dlugošiaus žinių, sako, kad lenkų metraštininkas vadina Vilnių senū miestu, įsteigtu dar lietuvių prosenių, kurie buvę iš Italijos išeiviai ir jų vado Vilio vardu pramintas. Rusų kronikų liudymu Vilnius jau buvęs apie 1129 m. tulos srities sostinė, kuomet čia valdęs nežinia koks lietuvių kunigaikštis Davilis — Dlugošiaus vadinamas Vilis. Tame pat XII šimtmetyje Islandijos kelivais ir istorininkas Snorro Sturleson, rengdamasis aprašyti Norvegijos istoriją, apkeliauo ją ir dar gi didelę šiaurės Europos dalį ir surinko daug svarbių žinių apie tą kraštą. Savo kelionės aprašyme minėdamas tulas Lietuvos vietas, pasakoja, radęs, regis, islandiečių nausėdas vietoje, vadinamoje Trik ir Velni, kur jam tekę savo kalba susikalbėti. Pirmasis šių vardų pagal visišką panašumą į tiesą, kaip mokslininkų priimta, esąs Trakai, antrasis — Vilnius. Kitoms gudylietuvių kronikoms liudijant, Vilnių jau randame minėtą apie 1270-72 metus, kada Mindangiu 1263 mirus ir kilus Lietuvoje didžiausiam sumišimui, kryžiuočiai, tuomi pasinaudomai, emė ją draskyti ir lietuvių tikybą naikino: tuomet kunigaikštis Svintaragis ar jo sunus Gerimantas perkėlė Vilnių "ramavą", kryžiuočių ordenu sunaikintą pirmiau, buvusį paliai Dubisą ar Nevėžio upę. Butent Utenos sunus kun. Svintaragis toje garioje išrinktoje vietoje prie Vilnios upės su Neriu santakos, tarpukalnyje, prieš mirsiant, liepęs įtaisyti "švintą ragą" (palyg. lotin. rogus, rogum — lauzas, ant kurio deginta lavona) kunigaikščių lavonams deginti ir savo sunui Gerimantui įsakęs, ten jojo lavoną sudeginti ir vėliau, kad toje vietoje visus kunigaikščių ir kilnesnius bajorus degintų ir kur kitur, kaip iki tol daryta, nebūtų deginta. Svintaragiu 1268 ar 1270 m. mirus, jojo sunus Gerimantas, pildydamas tėvo valią, įtaisęs didelį "ragą" ir jo lavoną ten sudegines. Priegtam šis kunigaikštis liepęs iškirsti apylinkėje augusią girią, padaręs didelę aikštę, pastatydamas Perkunui šventinyklą, įkūręs šventąją ugnį su žiniais — kriviais, kurių priedermė buvus amžina ugnį, ažuolų ir pušių malkomis kurinti (erecta praeterea sacerdotia, copios redditibus. Officium sacerdotum erat, ad praescriptas ritus ignem perpetuum quesru et pinu alere) ir šventinyklą prižiūrėti. O kadangi tokiame svarbiam lietuvių tikybos centrei reikalinga buvo apsauga, tai be tos tvirtovės, kuri ant skardaus Vilnios kranto gulėjo, rodos, jau tuomet teko dar kita pilis arti pačios šventinyklos ant kalno, šiandien pilies kalno vadinamo, įtaisyti pavaldė aukšto pylimo arba volo, kuris to kalno viršūnė sulig šiol apsiaupia iš šiaurės vakarų šono.

Dabar kyla klausimas, kadangi ir kieno buvo pastatyta ant pat kalno šita storų mūrų pilis, kurios griuvėsius dar šiandien ten jau matome?

Sulig šiol visi metraštininkai ir Lietuvos istorininkai (Balinskis, Narbut ir kit.) tvirtino, kad šita pilis Vilniuje pastatyta didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino apie 1322—3 m., arba, kaip Kraševskis mano, tarp 1318 ir 1323 metų, bet su šita pilies įsteigimo data nesutinka tos žinios, kurias paduoda apie Gedimino statytąją pilį kryžiuočių metraštininkas Petras von Dusburg. Iš jo, būtent, gauname žinių, jog pilis Vilniuje, ir, rodos, mūrinė, jau stovėjus čia 1305 (Užbaigė ant 4 puslapio)

(Tasa nuo 3 pusi.)

metais, nes šiais metais, rodos, pirmą kartą žiemos metu kryžiuočių kariuomenės žygio vadas Eberhardas de Virnenburgk, Karaliaučiaus komendantorius, Lietuvos kampa Pagraudą išpuštijęs ir išdeginęs, atvykęs pas Gedimino pilį (castrum Gedimini), stovėjo ant kalno prieš pilį, bet, regis, jos neįėjęs, pasitraukė. Šitame žygyje buvę užmušta ir sugauta tukstantis lietuvių. Nikolaus von Jeroschin, atpasakodamas šią nuotikį eilėmis vokiečių kalba, tą pilį vadina Gedeminnenhus. Kita kartą birželio 24 d., 1317 m. tą patį Gedimino pilį Ragainės komendantorius Fridericus de Libenece su kryžiuočių kariuomenės 150 vyrų turėjo slapta apsiaupti, bet lietuvių pilies igula laiku pasergėjo ir pilį apgyvė; kryžiuočiams tik pasisekė papilį (suburbium, daž vurburgo) sudegini. Jau Gediminui perkėlus sostinę iš Trakų Vilniui, kryžiuočiai, anot to patį Dusburgo Ludino, dar vis vadina tą pilį Vilniuje "castrum Gedimini," kurio papilį Ragainės komendantorius Teodoriko de Altenburgk vedami 44 kryžiuočių broliai su 400 kariuomenės vyrų iš Sambijos ir Notaugijos, gegužės 22 d., 1324 m. sudegino ir išnašė vietoje rastus gyventojus be ty, kurie pačioje pilyje pasislėpti spėjo. Nikolaus von Jeroschin šį kartą tą pilį vadina "Gediminen burc." Rodos, sausio mėn., 1330 m. kryžiuočiai iš Ragainės vėl kartą slapta apsiaupė Gedimino pilį, jos papilį su visu labu sudegino, išnašdami vyrus, moteris ir vaikus, išskyrus tuos 12 vyrų, kurie pabėgdami piliu, nuo mirties išsisuko. Tačiau jau Hermanno de Wartbergo kronikos 1334 m. pradedant, tą Gedimino pilį vokiečių kronistai visados vadina Vilniumi (Vilnei, Welnen, Welnen, Welaw, Wilna, Willai, Wylle, Wille, Wilna, Vilnee) ir dažnai aprašo, kaip Kuršo kardininkai ir Prūsų kryžiuočiai čia apsilankydavę. Taip sulig kronikų jie čia 1334, 1365, 1367, 1369, 1375, 1377, 1379, 1381, 1382, 1385, 1390 m. Vilniuje ir apie Vilnių bastėsi. Visais šiais skaitlingais žygiais Algirdo, Kestučio ir Vytauto laikais, rodos, ne kartą ant kalno gulinėti mūrė, tvirtai įtaisyta pilį vokiečiams ingriebti nebuvo pasisekė, tik 1390 m. žemutinę medinę pilį jie paėmė (castrum lignum cito viceerrant). Iš paduotųjų Dusburgo žinių apie kariškus kryžiuočių žygius prieš Gedimino pilį aiškiai matoma, kad ta pilis Vilniuje jau prieš 1305 metus buvo įsteigta ir tvirtais mūrais įtaisyta, kad jos vokiečiai inimti neįstengė. "Lietuvos Rytai."

Table with columns for names, birth dates, and amounts. Includes 'Rugpjūčio mėnesį, 1923 m.' and 'Nauji Nariai Vaikų Skyriaus.' Lists names like Vincas Kartonas, Juozas Linčius, Kupstienė Amilija, etc.

Table with columns for names, birth dates, and amounts. Lists names like Zofija Repšienė, Antanas Mučniekas, Bernardas Navickas, etc.

Tamaqua, Pa. — 18 kuopos susirinkimas įvykis spalio 7 dieną, 2 val. po pietų, Sv. Petro ir Povilo parapijos salėj. Rašt.

PAJĖŠKOJIMAS

Domicelė Grabauckiūtė, po vyrų Jokubauskienė, pajėkta savo brolių Grabauckių, gyvenančių Amerikoje, Tamosiaus, Prano, Jono ir dėdės Grabaucko ir Andriaus, Esu dideliame žarge. Meldžiu atsisaukti arba kas žino malonėkietę pranešti žemiau paduotu antrašu, Grabauckai pečia 58 kaimo Pavistaičių, Vištyčio valsė, Vilkaviškio apskrīcio, Suvalkų rėdybos, Jusų sesuo Domicelė Grabauckiūtė, po vyrų Jokubauskienė, Vištytis, Vilkaviškio apskrīcio, Suvalkų rėdybos, Lietuva.

Jo skrandis ir nervai dabar geri.

Sakosi jaučiasis 20 metų jaunesnis esąs.

Ponas W. T. Wood iš Nashville, Tenn., sako: "Aš buvau neruoštas ir sugriuvęs ir maniau, kad kas nors atsitiks, nuo pusantarkčio negalavimų, negalė. Aš pačiūmą Nuga-Tone'ą bandė ir tas man tuoj pridaudė uo ir gero įpusno. Esu 68 metų ir jaučiasis 15 ar 20 metų jaunesnis esąs. Mano darbas darė klintį viduriams ir nervams, bet dabar aš neturiu jokios klinties. Sveriu daugiau negu kuomet sverdavau per 25 metus." Nuo skrandžio ir visu kitu virškinimo klintiu, vidurių užkietėjimo, nervikumo ir apskrito sugriuvimo nerasi nieka geresnio, negu Nuga-Tone'ą. Pamėgink patį ir patikink. Vienam pilnam mėnesiui gydysis tik \$1.00. Nuga-Tone'ą parduavinėja visi geresni aptiekiniai poztinagai garantuodami, kad suteiks pilną patenkinaimą arba pinigai bus sugražinti (garantija rasi prie kiekvienos bonkelės), arba pasius į tiesiog apmokėtu paštu National Laboratory, 4035 S. Wabash Ave., Chicago, pasiuntus jiems \$1.00.

NAUJI NARIAI PRISIRASĖ IR PERSIKELE Į AUGSTESNIUS APSAUGOS IR PĀSALPOS SKYRIUS LIEPOS MĒN., 1923.

Table with columns for names, birth dates, and amounts. Lists names like Monika Gudaitienė, Marijona Mareckienė, Antanas Rimša, etc.

Advertisement for Borden's Condensed Milk. Features images of various milk cans (Pearl Brand, Magnolia Brand, Challenge Brand, Peninsular Brand, Standard Brand) and text: 'APSIMOKA TAUPYTI LEIBELIUS', 'DYKAI BRANGIŲ DOVANŲ DYKAI', 'YPATINGAS PASIULYMAS'. Includes a coupon for a free gift.

DABAR GERIAUSIA PROGA RAŠYTIES PRIE SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ RYMO KAT AMERIKOJE.

Advertisement for Kudikių Gerovės Skyrūs. Features an image of a woman and child and text: 'KUDIKIŲ GEROVĖS SKYRIUS', 'DEL APRUPINIMO MOTINŲ IR JŲ KUDIKIŲ SVEIKATOS.'.

STRAIPSNIS 31. SAUGOK SAVO KUDIKIO AKIS, AUSIS, NOSI IR BURŅĄ. Nors visados yra svrbiu likyti kudiķio akis, ausis, nosi ir burŅą svaroję, bet ypač reikalinga tų pridaboti siltnu ore. Nes iš čia prasideda daug bėdų. Paprastai, vasaros mėnesiais kudiķiui labai kritiški, ir reikia daryti viską, kad išvengti bėdų. Sena patarlė: "Žiupsnelis išvengimo vertas svargę gduoliu." ypač patinka kudiķiams, Nuo turi atminti, kad jų maži kūneliai nėra taip stiprūs, kaip suaugusių. Reikie šukti gydytojų del bile ma- 20 akių uždegimo, tekėjimo iš ausų, nors jaustum, kad tai menkniekis. Grei tai veikimas šitokiuose atvejose dažnai apsergti nuo apjakinio, arba užkurtinio. Kudiķio ausys reikia likyti švarias ir sausas. Ausis lengvai užkrečiamas ir ausies skaudėjimas labai skausmingas. Užsikrėtus reikia tuoj pss gydytoją kreiptis. Jauni kudiķiai turi mažą viską kisti į nosį. Jei kudiķis pusdamas nosį negali jų paskui išimti reikia tuoj kreiptis prie gydytojo. Jei kudiķis butų sveikas, tai reikia laikyti jo akis, ausis, nosį ir burŅą švaroję. Tiesiog reikia, kad visi indai kuriuose jam mūsta gaminama, būtų švarūs. Darbas ir rupestis maisto gamintime bus bergždžiai išaiktvas, jei bonkute ar čiulpiukas bus nešvarus. Bonkute reikia išvirinti taipgi čiulpiukas. Pieną reikia tūmtyti ir duoti kudiķiui tik gryną, šviežią pieną. Pieno klausimas svarbus vasaros metu. Karštame ore pienas turi būti laikomas Saltoje vietoje, kad nesugrūtų. Tūkstantiniai motinų vartoją kondensuotą pieną, delto, kad jį lengvai ir greitai prirengia. Daugely sykų, normalis, sveikas kudiķis nereikalinga gydytojo priežiūros, bet tai laimingas nuotikis nevisada įvyksta. Kada kudiķis nesijaučia gerai, arba nenuga kaip reikia, motina neturėtų šikinti pasirodavinti su gydytoju. Iš kitos pusės, normalis kudiķis, gaudamas tinkamą priežiūrą ir maitinamas iš krutų arba Borden's Eagle Pieno, turi išaugti į sveiką, normalų jaunuolį. Tūkstantiniai ir tūkstantiniai kudiķių išaugi į stiprius ir vikius berniukus bei mergaites, kuomet motina sukombiuoja gerą priežiūrą su Borden's Eagle Pieno. Idant apsipatindinti Lietovė motinų kaip Borden's Eagle Pieno vartoti, The Borden's Company yra pagaminusi Lietovė motinoms pilnas maitinimo instrukcijas, kur paskaitoma kaip priimti Borden's Eagle Pieną, kudiķiams visokių metų. Jei nori tų instrukcijų kopijas, tai tik turi išpildyti kuponą bent vieno iš paskelbtųjų ir pasiųsti kompanijai, o ji su mielu noru dykai Jums jas pasius kartu su gūžiu knyga apie kudiķius. Štaiyk šitą straipsnį kas savaitį ir pasidėk ateičiai.

Nauji Nariai Vaikų Skyriaus Kp. 1, Ona Milačiūtė. Kp. 2, Leonardas Balunas, Stanislovas Balunas, Vandelina Gudaitis, Ignas Gudaitis. Kp. 3, Ona Valaičiūtė, Kostantina Valaičiūtė, Paulina Valaičiūtė, Jonas Valaitis. Kp.

CENTRO RAŠTINĖ, ORGANO "GARSO" RE-DAKCIJA IR ADMINISTRACIJA:
 222 SO. NINTH STR., BROOKLYN, N. Y.
 TEL. STAGG 8597

CENTRALE VALDYBA:
 Kun. J. J. Ambotas, Dvasies vad. 53 Capitol Ave., Hartford, Conn.
 Jonas G. Millus, Pirmininkas, 1910 Carson Street, Pittsburgh, Pa.
 Juozas B. Šalunas, Vice-Pirmininkas, 844 Bank Str., Waterbury, Conn.
 A. J. Kizis, Rašt. Organo Adm. ir kurybos, 222 S. 9th St., B'klyn, N. Y.
 Juozas Stulgaitis, Izdavininkas, 122 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.
 Jurgis Tamasonis, Izdo Globėjas, 366 Broadway, Boston 27, Mass.
 Juozas P. Mačiulis, Izdo Globėjas, 222 So. Ninth Str., Brooklyn, N. Y.

TEISMO KOMISIJA:
 J. Tumelis, 173 Hillside Avenue, Edwardsville, Pa.
 A. Valeckis, 39 Park Terrace, Bridgeport, Conn.
 A. Domeike, 69 Bittman Street, Maspeth, L. I., N. Y.

LABDARYBĖS KOMISIJA:
 Kun. K. Škripka, 316 Prospect Street, Binghamton, N. Y.
 Juo. Poškienė, 224 Greenview Street, Philadelphia, Pa.
 K. J. Krusinskas, 222 South Ninth Street, Brooklyn, New York

APSVIETOS KOMISIJA:
 Kun. F. Kemėsis, Caldwell Hall, Catholic University, Washington, D. C.
 Kun. Dr. L. Cezaitis, 2334 South Oakley Avenue, Chicago, Illinois
 Kun. V. Tauskunas, 22 Chapel Street, Norwood, Mass.
 A. Aleksis, 815 North 8th Street, Springfield, Illinois
 S. Atkočiūnas, 3 S. Lafayette Avenue, Detroit, Mich.

A. S. R. K. FEDERACIJOS TARYBOS NARIAI:
 Leonardas Šimutis, 222 South Ninth Street, Brooklyn, New York.
 Kazimieras J. Krusinskas, 222 South Ninth Street, Brooklyn, N. Y.

VAJAUS MOBILIZACIJA PRASIDĖJO.

Pirmieji liuosnoriai.

Artinantis naujų narių vajui, prasidėjo judėjimas visose kolonijose. Šiame mėnesyje įvyks visų kuopų vajiiniai susirinkimai, kuriuose kuopos išrenka vajuos komitetus ir mobilizuoja vajuos darbuotojų eiles.

Nors dar tik šioje savaitėje vajuos susirinkimai tepra-sidėjo, vienok jau pereiną savaitę Centre užsiregistra-vo 2 vajuos liuosnoriai: V. Mardosa, 30 kp. raštininkas iš Scranton, Pa. ir J. Simo-navičius, 33 kp. narys iš Ro-seland, Ill. Pirmasis rašo se-kamai: "Malonėkite prisius-ti visas informacijas reikale naujų narių vajuos. Aš esu pasiryžęs įstoti į eiles va-juos darbuotojų ir išlošti pirmą praisą, nes jau ir darbą pradėjau."

Gi antirasai rašo, kad Chi-cagos apskrities vajuos reikalė jau yra išrinkę agita-cijos komisiją, kurion pate-ko ir patsai apskrities pirm. J. Simonavičius, iš kurio laiško duodasi suprasti, kad Chicago apskrities ruošiasi prie didelių atakų.

Iš virš pažymėtų darbuotojų tokių pranešimų tenka tik pasidžiaugti ir pasakyti tai, kad mūsų organizacija yra laiminga — turėdama savo tarpe energingų darbuotojų, kurie nelaukia pri-raginimų, bet liuosnoriai ir iš anksto rupestingai ruošia-si į svarbių ir prakilnių dar-bų, kuriame apsibrėžia iki laimėjimų pirmos dovanos. Sisaį pavyzdys yra gerbtinas ir sektinas. Ir nėra abejonės, kad įvykus kuopų susirinki-mams, atsiras visose kuopose ir ne vienas, ne du, bet dešimtimis susipratusių na-rių, kurie stos į vajuos dar-buotojų eiles ir energingai padirbės naujų narių pira-sinėjimo darbe; nes S. L. R. K. A. turi nemažai tokių na-rių, kurie (os) gyvai intere-suojasi organizacijos reika-

Gerb. S. L. R. K. A. Kuopų Valdyboms

Bažnyčia, kaip ir Susiv. konstitucija reikalauja, kad nariai atliktų savo katalikiškas pareigas sąžiningai paskirtu laiku. Viena iš svarbių pareigų yra atlikimas velykinės išpažinties.

Nekurių kuopų nusiskundžia-ma, buk kai kurie nariai kuopų susirinkimuose varinėja diskusijas bei ginčus apie tai, ar reika-linga atlikti tikybines pareigas bei velykine.

Gerbiamieji, yra tai tuščios, bet visgi dvasios tvarkai žalingos kal-bos. Kiekvienas narys įstodamas į Susivienijimą, gerai žino, kad bus nuo jo kaip nuo nario reika-

IŠ KUOPŲ DARBUOTĖS

PRANESIMAS S. L. R. K. A. 191 KP. NARIAMS DAYTON, O. IR ABELEINI VIESEMS SUSIV. NARIAMS.

Skaitydami tēmykite ir nepa-mirškite, ypač ligonių lankytojai ir ligoniai. 191 kp. laikytame susirinkime rugs. 2 d. nutarė ir pa-tvirtino, kad laikytis konstitucijos kasliak ligonių lankytojų. Mat lig šiol vis budavo tik pavir-šutiniai. Atlankė ar neatlankė du kartų į savaitę sergantį narį, vis buvo gerai. Išdavė ar neisdavė li-gonių lankytojai raportą sekanciam kuopos susirinkime ir vėl gerai, bile tik ligoniai pridavė gy-dytojo patulėjimus ir viskas. Kai kada ir pažada pasielgti sulig konstitucijos ir vėl taip sau pra-eina. Bet dabar, kada Centro Val-dyba pradeda daryti ir deda pas-tangas, kad bereikalingai nebutų mokamos pašalpos ir įsako kuopų valdyboms, kad geriau pridabotų ligonius, kad bereikalingai neiš-gautų pašalpas ir kad laikytis griežtai konstitucijos, tai ir kuopų susirinkimuose tas yra aptaria-ma, kad laikytis sulig konstitucijos. Musų kuopos yra gana puiki tvarka, nes ligonių lankytojai yra skiriami kas mėnesis kuopos susirinkime iš eiles. Kuopos susirinkime raštininkas viešai paskelbia, kad tas ar ta yra ligonių lankyto-jais. Apsirgus nariui, raštininkas ga-vęs žinią, tuojaus praneša pas-kirtiems ligonių lankytojams, kad atlankytų tą ir tą sergantį narį du kartų į savaitę ir sekanciam kuopos susirinkime išduotų rapor-tą. Tas yra galima padaryti, tik reikia norėti. Del menkos priežas-ties, neaplankius sergantį narį du kartų į savaitę ir neisdavus rapor-tą sekanciam kuopos susirinkime, tegul pasiima S. L. R. K. A. konstitucija, atsiverčia puslapį 38, straipsnis 47, paragrafas 4, tegul pasižiuri kas ligonių lankytojų laukia. Raštininkas priėmęs pa-shalpos gavimo blankas, tēmys, ar lankytojai atlankė du kartų į sa-vaite sergantį narį. Dar negana to, kad neužpas pas ligonį, ypač pas tokius, kurie menkai, vaikš-čiodami serga, pasirašyti, kad ap-lankia, bet reikia ir patvirtinti jo ligos aplinkybes ir t. t.

Nu, sako, juk aš negydytojas! Žinoma, to nieks nereikalauja, kad apžiūrėti žaizdas ar skauda-mąs vietas, bet del gerovės ir la-bos mūsų brangios organizacijos ir del naudos mūsų pačių, turime prižiūrėti, kad bereikalingai, men-kai sirgdami pašalpos neimtų ar-ba kaip moterėlės atlikdamos vi-są savo namų ruošą, kasdieninius darbus ir pašalpas ligoje ima.

Taigi, ligonių lankytojai ir pa-šaliniai nariai patēmię, kad ligo-niai čirba kokius darbus arba mo-terėlės pasidavusios už ligones, o apdirba savo kasdieninius darbus namuose, praneškite kuopos susirinkime.

Ligoniams. — Ligoniai, išsirge-tilgiau kaip vieną mėnesį laiko, tu-ri priduoti kuopos valdybai palin-dijimą nuo gydytojo kas dvi sa-vaite. Del Dievo teisybės ir musų pačių gerovės, imėkite bereika-lingai mažai sirgdami pašalpa. "Nu, sako, aš tūm moku į pašal-pas skyrių, kad apsirgęs pašalpa gautų." Žinoma, kad tam ir y-ra įsteigtas pašalpos skyrius, del sergančių ligonių, bet čia čia čia kalba apie tokius ir tokius ligo-nius, kurie ir kurios menkai sirg-

dami-os, apsidirbdami savo kas-dieninius darbus namuose, ima pa-šalpas. Tai yra nuodėmė ir skria-nda mums patiems, jei del menkos ligos imsimė pašalpas. Centro Val-dyba išmokėjo ir išmokės visiems ligoje pašalpas, gavus reikalingus liudijimus. Bet reikia taipgi nepa-miršti, kas pažymėta yra konsti-tucijoje ant puslapio 39. Taigi, kad išvengus nepaprastų ekstra mokėsių, mažai sirgdami neimkite bereikalingai pašalpas.

A. S. Vaitkus, 191 kp. pirm.

APIE PASALPĄ.

Sus-mo organe, Nr. 37, tilpo straipsnis, buk moteris išina daug pašalpos, sergant atlieka namų darbą ir gauna išmokėtą pa-shalpą. Nelabai yra galima, nes lan-kytojai lanko, gydytojai turi pri-žiūrėti ir ant ligonio galima daug-maža suprast ar serga, ar ne. Aš manau, kurie nariai ar kuopos ra-šinėja į Centrą apie tuos dalykus, tai Centras tiki, gal ir teisybė. Gal tos moterėlės ir skriaudžia Susiv. Dar yra ir kitas budas, ku-riuoni dar aršiau išnaudoja S. L. R. K. A.; tukstančius rasime to-kių, kurie rašosi prie Susiv., o ne-paduoda aiškiai savo metų, vis po 5 ar 10 metų numazina. Kitas jaunas tiek pat turi mokėt, kiek ir senas, nes kada prisirašo, nuei-na pas gydytoją, gydytojas pak-lausia, kiek turi metų, tai kaip pasako, tai gydytojas pasižiuri ir akis ir viskas. Tokie daro skriaud-ą Susiv. Apie tai reiktų pagal-voti geriau negu apie moterėlės. Patarčiau Centrai, kad Centras pareikalautų ndo visų narių, ku-rie priguli prie Susiv., metriku, o tuoni pamatyti, kad tukstan-čiai atsirastų tokių, kurie sumaži-no savo metus ir po teisybės tur-ty kiekvienas pristatyt metrikus. Apie tai visi tyli, niekas negalvo-ja. Mes turim S. L. R. K. A. gana gražią ir skaitlingą organizaciją ir reikia kuopoms ir Centrai žiu-rėti teisybės, o tuomet bus viskas gerai.

S. L. R. K. A. Narys.

HARTFORD, CONN.

Keletas mėnesių prasilko vasaros laiko, o per tą laiką nebuvo matytis organe nė jokių žinių, iš 89 kp. veikimo. Beveik ko ne-visos draugijos vasaros laiku tu-rėjo vasarinius išvažiavimus bei piknikus, bet S. L. R. K. A. 98 kp. nė vienos pramogos, nė pasilinks-minimo tyram ore neturėjo. Klau-simas, kodėl ir kas per priežastis buvo, ar del narių mažumos kuop-ų, ar neišsigailejimą. Bet 89 kp. narių yra daugiau, kaip kitose draugijose bei kuopose. Svarbiaus-ia priežastis, kad tie nariai vasaros laiku mažai telanko susirinki-mus. Vienį užsimoka už kelis mė-nesius, kiti keliais mėnesiais užvel-ka savo duokles. Tokiu būdu į susirinkimus ateina mažai narių ir tie patys skubotai užsimoka ir sprunka per duris, o apie tarimus, tai ir kalbos nėra. Bet dabar, pa-sibaigus vasarai ir visokioms atos-togoms, gal pradės vėl visi nariai dirbti ir krutėti, nes perėta ži-mą, tai 89 kp. nariai dirbo ir dar norėjo dirbti. Bet yra viltis, kad ir šią žiemą 89 kp. nariai ir narės stos darbu ir dirbs del kuopos labo, nes iš anksto matyti, šiai žiemai artinantis dar reikės pa-dirbėti, o ypač narių prirašinėji-

J. Vaičiūnas, rašt.

TĖMYKITE!

S. L. R. K. A. Conn. apsk-rities suvažiavimas įvyks 14 d. spalio, Šv. Antano parap-ijos salė, Ansonia, Conn., N. Main St.

Sis suvažiavimas bus gana svarbus. Laikas patogus, todėl kviečiama visos šios valstijos kuopos dalyvauti. Bus aptarta kaip pasekmin-giausia pavaryti pirmyn Conn. val. narių prirašinėji-mo vajus ir t. t. Jeigu jau kuri kuopa negalėtų atstovo prisiusiti, tai meldžiame sa-vo kuopos raportą ir inėsi-mus prisiusiti šiuo adresu:

A. J. Pateckis,
 494 Park Street,
 Hartford, Conn.,
J. P. Rikteraitis, pirm.

UŽMUŠTAS PAVYZDINGAS JAUNIKAITIS, S. L. R. K. A. NARYS.

Benton, Ill. — Rugsėjo 29 d. (ne 9-tą, kai buvo skelbta) mainose patiko nelaiminga mirtis Kazimierui Moeckevičiui, S. L. R. K. A. 256 kuopos nariui.

A. a. Kazimieras tėvai į šią šalį atsivėžė 1904 metais dviejų metų amžiaus. Tėvai iš Mariampolės apskr., Metelių par.

Pavyzdingi ir dorai tėvai todėl ir savo sūnų pavyzdinai auklėjo ir doru išaugino. Pabaigus pradi-nę mokyklą, tėvai persikėlė į Ben-ton, Ill., kur velionis pradėjo dir-bti mainose, kad padėjus tėvams auginti jaunesnius broliukus.

Velionis buvo doras ir pavyz-dingas jaunikaitis, geras darbi-ninkas. Visuomet būsus savo tė-velių. Niekuomet šventadieniais neapleisdavo bažnyčios. Visi seni ir jauni jį mylėjo.

Velioniu važinėjant "molde-rių", No. 1 kasykloj, Bentone, karus jam betraukiant, iš viršaus uolos pailsėjo ir atėmė jam gy-vybę, nuskinant tik ką pražydušį žiedelį.

Kadangi jaunikaitis savo gra-

mai. Centras skirė dovanas, taip-gi ir Conn. apskritis yra pasky-ręs dovaną, tik reikia nariams ne-miegoti — tą gerą progą sunau-doti.

Oros biskip atšales, tai ir pradžia pasirodė, nes perėta susirinkimą, 2 d. rugsėjo nutarta surengti ba-lius del kuopos. Ateinantį susirin-kimą, 7 d. spalio, butų malonu, kad susirinkty kuoskaitlingiausia narių, nes yra svarbių tarimų ir sumanyimų. Visų pirmiausia rei-kiš išrinkti delegatus į S. L. R. K. A. Conn. apskrities suvažiavimą; antras, yra svarbu pasitarti, nes jau kuone visos draugijos bei kuopos rengia vakarėlius ir likusį pe-ną skiria parapijos mokyklai, ku-ri jau yra nupirkta per pasidar-bavimą musų gerb. ir mylimo dvasios vadg, kun. J. J. Ambotą.

Butų gėda visiems nariams ir kuopai jeigu neprisidėtumen, nes 89 kp. nė nuo jokių gerų sumany-mų ir gerų darbų nėra atsisakius, tai ir dabar neatsisakys, tik rei-kia susirinkty visiems nariams.

Tad visi prie darbo 89 kp. nari-ai ir narės, nes jau žiema arti-nasi!

Koresp.

MANCHESTER, N. H.

S. L. R. K. A. 119 kp. narių domei.

Laikytam kuopos pusetmetiniam susirinkime, liepos 19 d., nutarta butinai kas ketvirtąnį laikyti susirinkimus ir į tuos susirinkimus kiekvienas kuopos narys turi ateiti ir užsimokėti prigulintį mo-kėstį. Neatėję į susirinkimą ir ne-užsimokėję mokėsių, o atėjus kuopos kolektooriui į namus, bus pareikalauta vienas nuošimtis nuo mokėsių, t. y. 1 centas nuo dolo-rio, nes kolektoorius kitiškai ne-besutinka kolektooti nuo narių mokėstis, vaikščiodamas po stu-bas, kaip kad iki šiol budavo.

Šio bertainio susirinkimas įvyks spalio 14 d., 2 val. po pietų. Taigi visi nariai kviečiami ateiti, nes apart mokėsių sumokėjimo dar turime keletą svarbių dalykų ap-tarti Susivienijimo ir narių gero-vei.

J. Vaičiūnas, rašt.

Linden, N. J. — 200 kp. mėnesi-nis susirinkimas įvyks spalio 7 d., 3 val. po pietų, pas gerb. F. Kairevičių bute, 18 — 18th St.

Gerb. nariai butinai esate kvie-čiami pribūti ant paskirto laiko ir neatidėliuokite nuo šio susirinki-mo iki kitam, nes šis susirinkimas yra labai svarbus, nes turėsim iš-sirinkti prot. rašt. į vietą gerb. J. Butkevičiaus ir taipgi bus aptar-ta reikalas buvusio musų kuopos surengto vakarėlio, nes visi tie, kurie buvate ant išleistųjų gerb. J. B., privalote atsilankyti. Arti-nasi ir N. Y. ir N. J. apskrities su-važiavimas, į kurį bus reikalas iš-rinkti atstovai ir sykiu užsimokė-siti savo duokles, nes danguna narių esate užsilikę. Nepamirški-te atsivesti naujų narių pirašyti ir aš žinau, kad danguna tėvų priklausu prie Susiv., bet kodėl neprirašote savo sūnų ir dukterų į vaikų skyrių — atsiveskite ir prirašykite.

J. J. Liudvinaitis, rašt.

Eynon, Pa. — 80 kp. vaikų sky-riaus susirinkimas bus 7 d. spalio.

Homestead, Pa. — 38 kp. laikys bertainių susirinkimą spalio 7 d., 2 val. po pietų, bažnytinė salė. Malonėkit visi nariai ir narės atsilankyti ant mėnėto susirinki-mo ir užsimokėti kožnas savo duo-kles. Taip pat kviečiami ir naujų narių atsivesti.

B. A. Matukonis, rašt.

Philadelphia, Pa. — 20 kp. su-sirinkimas įvyks 7 d. spalio, tuoj po sunai. mokyklos kambary.

Branford, Conn. — 242 kp. mi-tingas bus spalio 7 d., 1 val., 74 Main Str. Meldžiu narių nesivė-linti ir bent po vieną naują narį atsivesti.

J. Margelis, rašt.

Providence, R. I. — 273 kp. susirinkimas bus spalio 7 diena.

A. Nadzeika, rašt.

Chicago, Illinois. — 15 kuopos susirinkimas bus spalio 14 diena, 2 val. po pietų, Šv. Jurgio par. mokyklos kambary, 32nd Place ir Auburn Ave.

Valdyba.

Tarriffville, Conn. — 192 kp. susirinkimas įvyks spalio 7 diena, Tuomet priimami ir nauji nariai

J. Leonavičia, rašt.

Aurora, Illinois. — 154 kuopos susirinkimas bus spalio 14 diena, nedėlioj, 2 val. po pietų, Aniuolų Sargų par. salėj.

W. Soris.

Rockford, Ill. — 137 kuopos susirinkimas bus spalio 14 diena, 1 valandą po pietų, 1010 So. Main st.

V. Anncauskas, rašt.

Chicago, Illinois. — 85 kuopos susirinkimas bus spalio 14 diena, 2 val. po pietų, Šv. Kryžiaus par. mokyklos 1 kambary, prie 46 ir Wood gatvių.

M. Šaučiūvenas, rašt.

New Haven, Conn. — 116 kp. susirinkimas įvyks spalio 7 diena, 1 val. po pietų, bažnytinė salėj.

V. Zavorskas, rašt.

Detroit, Mich. — 171 kuopos susirinkimas bus spalio 14 diena, džio, 1 val. po pietų, Šv. Jurgio bažnytinė salėj.

J. Salinis, sekr.

Chicago, Illinois. — 160 kuopos susirinkimas bus spalio 14 diena, 1 val. po pietų, N. Pr. Šv. M. P. parapijos salėj, 44 ir So. Fairfield Ave.

V. Paukštis, rašt.

Detroit Mich. — 265 kuopos susirinkimas bus spalio 14 diena, 2 val. po pietų, Bendrovės mažo-joj salėj, Dix ir 25 gt., ant trečių lubų. Malonėkite visi nariai atsil-ankyti ir naujų narių atsivesti.

Rašt.

Scranton, Pa. — 155 kuopos susirinkimas įvyks spalio 7 diena, tuoj po sumos, Šv. Mykolo bažny-tinė salėj.

V. K. Balinskas, rašt.

Harrison, N. J. — 165 kuopos susirinkimas bus spalio 11 diena, Visi nariai ateikit ir naujų narių atsiveskit.

Rašt.

Paterson, N. J. — 65 kuopos susirinkimas bus spalio 10 diena, Šv. Kazimiero parapijos salėj, 147 Montgomery St., 7 val. vakare.

B. Obelys.

Washington, Conn. — 205 kp. susirinkimas įvyks spalio 7 diena, 2 val. po pietų, pas Adomą Rimu-tį.

E. J. Krikščionas, rašt.

Braddock, Pa. — 105 kuopos susirinkimas įvyks spalio 7 diena, nedėlioj, po pamaldų.

Rašt.

Bridgeport, Conn. — 9 kuopos susirinkimas įvyks spalio 7 diena, tuoj po mišių, parapijos salėj.

Rašt.

Miners Mills, Pa. — 25 kuopos susirinkimas įvyks spalio 7 diena, 2 val. po pietų, Antano Ožkausk-ko salėj, 59 Main St.

P. Dovidas, kp. rašt.

Dayton, Ohio. — 191 kuopos susirinkimas įvyks spalio 7 diena, 2 val. po pietų, parapijos svetainėje. Visi nariai atsilankykite ir naujų atsiveskite prirašyti. Nepa-mirškite mūsų nutarimo, kad šio-met kiekvienas musų kuopos na-rys turi prirašyti nors po vieną naują narį.

J. Mikalauskas.

Moundsville, W. Va. — 249 kp. susirinkimas įvyks spalio 14 d., 2 val. po pietų, bažnytinė salėj. Meldžiu visų narių ateiti ir užsi-mokėti užvilktas duokles ir taip-gi meldžiu atsivesti naujų narių.

P. Ališauskas, rašt.

Lewiston, Me. — 26 kp. susirin-kimas įvyks spalio 14 d., 1 val. po pietų, paprastoj vietoj. Gerbia-mieji draugai ir draugės, malonė-kite susirinkti visi, labiausia mel-džiu tuos, kurie suspenduoti, kad užsimokėtumet už praėjusį laiką ir už dabartinį bertainį ir prane-šiu, kad į namus nevaikščiosiu jėš-koči ir kolektoūt, kiekvienas turį savimi rupintis.

M. Čerėškevičia, rašt.

Chicago, Ill. — 39 kuopos susirinkimas bus spalio 14 d., 3 val. po pietų, salėje, 6103 So. State St. Gerbiamieji musų kuopos na-riai ir narės, malonėkite skaitlin-gai atsilankyti, nes turime daug svarbių reikalų aptarti.

A. Abromavičius, rašt.

Akron, Ohio. — 178 kp. susirin-kimas bus spalio 14 d. Šv. Petro salėj, tuojaus po mišių, mišios bus ant 9 val. ryte, tai visi nariai ma-lonėsite atsilankyti ant susirinki-mo ir duokles užsimokėti ir atėi-dami naujų narių atsiveskite. Ne-pamirškite, susirinkimas prasidės 11 val., tai visi susirinkite.

J. Antanavičius, rašt.

PATAISAU šėverykus, atrodo kaip natūri už mažą kainą. Izidorius Dubanskas, 714 1/2 W. Saratoga St., Baltimore, Md. (42)

CUNARD
AR MANOTE ATSIIMTI GIMINES Į AMERIKĄ?
2629 Lietuvių atvažiavo į čia ši metų.
Leisk mūsų raštinei Kaune pagelbėti Jūsų giminei išgauti pasportą ir vizas ir tiškai jį prirengti ir kelione.
Nereikia laukti del vietos, turintis Cunard linijos laivakortę, Cunard linijos išplaukia iš Europos kas kelintą dieną. Cunard linijos kortės yra geresnės nei ant AQUITANIA, BERENGARIA ir MAURETANIA, greičiausia jūrų kelionė tarp Lietuvos ir Amerikos. Del smulkesnių informacijų, malonėkite susišaukti su mūsų vietiniu agentu arba mūsų raštineje.
Cunard Line
25 Broadway
New York.

SEVEROS GYDUOLĖS UŽLAIKO SEIMYNS SVEIKATA.
Astruskausmų
ir reumatinėko uždegimo galima pasekmėnį išgydyti su
SEVERA'S GOTHARDOL
Ištikimas linimentas
Geras vaistas del susimūšimo, išskūmo, ūnimo, raumenų šlyvimo, skausmus sfrėnos ir šontuose.
KAINA 30 IR 60 CENTAI.
Kluskitė pas apšiekorius.
W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

PAIN-EXPELLERIS
JUMS PAGELBES!
Kuomet skaujami Pain-Expellerio pagalba, skausmas greitai apgailima ir nesmagūmāi pranyksta. Su pirmu žnyplelėjimu reumatisko skausmo, nervus kratančios neuralgijos, kančiančio ir riečiančio i kruva strėnų diegliu, tuojaus nūspirkitė šito galtingo ir patikėtinio šėmynio linimento ir juoni ištirkite skaudamas vietas. Tikrasis Pain-Expelleris turi mūsų INKARO vaibaženklį. Visi kiti yra pamėgdžiojami. Kaina 35c, ir 70c, apšiekose arba iš.
F. AD. RICHTER & CO.,
104-114 South 4th St., Brooklyn, N. Y.

DRAUGIJOS IR KUOPOS TĖMYKIT.

VELIAVOS IR ĮVAIRŲ ŽENKLAI.
Ilgų metų praktikos artistiško mūsų darbų lūdija tukstandai draugijų.
Informacijų delei rašykite:
M. A. Norkunas,
16 Pleasant St., Lawrence, Mass.

NORTH GERMAN LLOYD
Dvieju šriubu laivai
Į Lietuvą
NEW YORK — BREMEN
Laivai išplaukia Sėdoms.
Gera! pataisyti, 3-šios klasės parankūmāi, Puikus patarnavimas, geri kambėriai 2, 4, ir 6 asmenims. Platsėnių žinių klausk vietos agento, arba
North German Lloyd
14-16 Pearl St., New York

KORESPONDENCIJOS

IŠ LIETUVIŲ NAUJOKINIŲ AMERIKOJE

SHENANDOAH, PA. Pirmieji įpūdžiai.

Į šią skaitlingiausią Lietuvos koloniją atvykau 10 d. rugsėjo, 1923. Miestas turi 30,000 gyventojų. Lietuvių 10,000! Miesto majoras Magalinga, lietuvis, ir kiti žymesni valdininkai lietuviai. Lietuviai čia predominojanti dauguma kaip ir tautos. Lietuviai turi gražią didelę mūrų bažnyčią, kleboniją ir svetaines. Taipgi kapinės nuosavas. Gyvuoja 2 S. L. R. K. A. kuopos, Šv. Jurgio klubas, Sodalytės ir kitos. Miestas tarp kalnų. Aplink tik mėlynuoja angliniai kalnai. Augščian žaliuoja krumokšniai. Visi beveik angliakasyse užsiima ir daug lietuvių yra turtingų ir žymių biznierių. Parapija džiaugiasi susilaukusi naujo klebono, gerb. kun. J. Dumčiaus. Džiaugiasi tarsi saulei užtekėjus... Jis yra dievotas, doras, geros širdies, visus mylintis ir visiems uoliai linkintis laikinosios ir amžinosios laimės. Žodžiu, tai apaštališkos dvasios kunigas — karštas Lietuvos mylėtojas ir jos uolus rėmėjas. Atvykęs čia klebonauti tuoj pažamino bažnytinį rubų, atnaujino kėlikus, puškas, altorius permaliavojo, liktorius paauksino, spirko mišiolus ir t. t. Aplūzusi ir apskretusi klebonija atnaujino bei išdabino. Žmonės dievoti, o klebonas uoliai visiems administruoja Šv. Sakramentus ir jų dievotumą didina.

Draugijų Veikimas.

Suorganizuota: Šv. Jurgio lietuvių klubas ir Sodalytės. Rugsėjo 18 d., Šv. Jurgio lietuvių jaunųjų klubo buvo iškilminga vakarienė, pobažnytinėje salėje. Dalyvavo gerb. klebonas, J. Dumčius vikaras S. Norbutas ir k. Daug pasakyta prakalby, bet gražiausia kalbėjo ir linkėjo jaunam Šv. Jurgio klubui, gerb. kun. Dumčius ir kun. Norbutas. Bražinskas, čia augęs ir gimęs savo kalboje ragino klubo narius namieje ir gatvėje kalbėti lietuviškai ir pabrėžti savo tautystę kitataučių tarpe. Jam visas klubas triukšmingai pritarė ir pasiryžo mokintis liet. kalbos ir ją mylėti. Jau nutės sodalytės tame vakare gražiausia atliko šėmynininkų parėigas ir klubininkus pavaišino škania vakariene.

Po daug kalbų ir gražių linkėjimų baigė vakarienė gerb. kun. klebonas 10 v. su malda ir gražių išpuzdžių kupini. linksmi klubo nariai skyrėstėsi į namus.

Žmonių maldingumas.

Čia žmonės tūkiai čia prie Šv. Sakramentų. Rugsėjo 14 d., penktadienyje, tiek daug buvo žmonių prie išpažinties, kad kitur nei per atlaidus tiek nebūna. Kasdien daug žmonių klauso Šv. mišių ir artinasi prie Šv. Sakramentų. Teko dalyvauti 2-se šėmynyse, žmonių buvo beveik pilna bažnyčia. Iš to matomai žmonėse gyven tikėjimas, karšta meilė Dievo ir artimo. Sekmadienyje, per visas ypač per pastarąsias 3-jas Šv. Mišias žmonių buvo pilna bažnyčia. Prašomas gerb. klebono, 16 rugsėjo pasakiau 2 pamokslu ir nei vienas laike jų neišėjo iš bažnyčios, tai liudyja, kad Shenandoriečiai atydziai klauso pamokslų.

Apylinkės, mainos.

Teko būti vestuvėse. Jos pasižymėjo lietuviškumu, tvarka ir ne buvo girtų. Buvome ir grybauti, bet nei girelių nei grybelių čia tokių nėra, kaip Lietuvoje, mūsų brangioje tėvynėje. Čia apylinkėje yra daug lietuvių ūkininkų, jie būdu ir vaisingumu nesiskiria nuo savo brolių Lietuvoje. Jie sveikesni ir raudonesni negu kasyklų bei dirbtuvių darbininkai. Šio miesto ir apylinkių darbininkai jau dirba. Shenandoah visko yra, tik vandens trūksta. Vandentraukiai tik kelioms valandoms dienoje paleidžiami. Kasdien lipu į kalnus, jie augštesni už miesto bažnyčių bokštus. Tie kalnai vie-

tomis atsivėrę ir prapūlečių gilybių nesimato galo. Ten įpuolėsi žuvės. Pakalnėje, kur leidžiasi darbininkai į požemines gilumas 1500 pėdų, kur ant tos gilumos dar aukšti kalnai kyšo, tai ten dvigubai gilumo po žeme, kur mūsų broliai lietuviai rausiasi ir sunkų, pavojingą darbą dirba. Vietomis net ant kalnų viršūnių pačiam teko matyti, kad prakasus apie sprindį gilumo prasideda anglis. Akmenys ir žyvas koku tai galingų gazų paverstas anglimis. Imi rankosna tokius akmenėlius arba žyvrą ir juos gali sutrupinti, vadinasi, virto anglimis. Apie kasyklas regins liudnas—vienodas, bet toliaus pavažiavus į kalnus randasi gražių miškų ir klonių. Juose mažų kalnų kiškių brėdžių, lapių ir kitokių gyvūnų. Medžiotojai labiaus mėgsta medžioti po Pennsylvania kalnus—pakrantes negu kur kitur. Naujai atvykusiam keleiviui, kasyklų kalnuose daug įdomių reginių, bet apie tai tai plačiau teks parašyti kita kartą.

Remia Šv. Kazimiero D. j.

Dar neturėjam prakalbo nei gerai neteko susipažinti su maloniais Shenandoriečiais, bet jie jau įdomiausiai Šv. Kazimiero Spaudos Draugija ir jau rašosi jos nariais. Štai jie: 1. Ona Kvedaravičienė, amž. narė \$35, 4. J. Rutkauskienė, metinė narė \$2, 5. R. Verbauskienė, net. \$2 ir 6. M. Kokanauskienė, 2-ju metų \$4. Bet tai tik pradžia, prieš prakalbas. Laike prakalby gerieji Shenandoriečiai, kad tik nepralenktų visas kolonijas narių skaičiumi. Dieve jiems padėk, tame prakalbiame darbe, katalikiškos spaudos rėmime ir jos platinime. Shenandoriečiai turi gerą ir švento gyvenimo kleboną, kun. J. Dumčių. Jis yra uolus ir pasišventęs Kristaus Bažnyčioje darbininkas. Gero generolo karėivai jo klauso, jį seka ir daro ką jis įsako. Todel ir Kristaus karėivai —kriksčionys katalikai, čia pasukū savo dvasiškus vadus ir jų klauso. Tokį vaizdą matau Shenandoriečiuose katalikiuose, drange su jų brangių klebonu, kun. J. Dumčiumi. Malonu ir linksmu, kad geras ganytojas gerai gano savo avėles. Kaip ganytojas ješko avėlėms geresnės ganyklos ir gina nuo vilkų, taip ir gerb. klebonas, J. Dumčius savo parapijonams parupina sveiką dvasiško peno ir suteikia geriausią ginklą apsigyminūi nuo tikėjimo ir tautos priešų, uoliai platindamas katalikiškąją spaudą.

Nuo savės dar kartą maloniausiai kviečiu visus Shenandoah ir ir apylinkių brolius lietuvius rašyti į narius katalikiškos spaudos Šv. Kazimiero Draugija. Toliaus gyvenantieji galite įsirašyti per laiškus, prisijudami antrašai ir tin kamojo nario mokestį. Gaila buvo apšiekti malonius Amsterdamičius, bet jaučiu, kad dar labiau bus gaila atsivėjkinti su geraiisiais Shenandoriečiais lietuviais.

Su pagarba,
Kun. P. Kaščiukas,
129 So. Jardiū St.,
Shenandoah, Pa.

SHENANDOAH, PA. Klaidos atitaisymas.

"Garso" No. 39 klaidingai parašyta: "Šv. Kazimiero Draugija įsteigta 1923 m." Turi but: Šv. Kazimiero Draugija įsteigta 1906 m. Taipgi jau čia 18 metų, kaip gyvuoja ir platina lietuviškąją-katalikiškąją spaudą.

Kun. P. Kaščiukas.

SIUOX CITY IOWA.

Rugsėjo 16 d., sukako lygiai metai, kaip mūsų kleb. gerb. kun. Jurgis Česna atvyko iš Seranton, Pa. į šią koloniją ir pradėjo klebonauti. Taipgi moksl. J. Zabu-

lionis, surengė gražų ir įdomų vakarėlį, pagerbimui mūsų dvasiško vadovo.

Pirm atėjimui kun. Česnai, mūsų parapija buvo vargingame pamodės finansiška, tautiška ir dvasiška. Dabar, ačiu Dievui, vis kas virto kitaip, viskas čia geru. Kun. Česna savo maloniū būdu traukte traukia visos apylinkės lietuvius prie vienybės, prie parapijos ir prie Dievo. Aplankė visus lietuvius, susipažino su jais. Kur tik suneia maloniai su visais pasikalba ir visiems reikale su noru patarnauja. Todel visi jį myli ir gerbia ir vienybėje veikia. Ateina dabar visi lietuviai ant bazarų, piknikų ir vakarėlių. Pradedą visi mokėti, aukoti ir šelpti parapiją. Gerb. klebonas rūpinasi ir darbuojasi kiek gali ir kaip gali, kad tik kuogreičiausia atmokėti parapijos skolas ir pradėti tolimesnių darbų veikti. Padėk Dieve! Remkite, broliai!

Minėtą vakarėlį atidarius, gerb. Zabolionis pranešė jo tikslą ir paaiškino praėitį ir dabartinį parapijos padėtį: Vakarelis buvo smagus. Žmonių susirinko nemažai. Programą susidėjo iš kelių įvairių dalelių. Buvo lošimėlis, deklamacijų, Šv. Cielijos choras padainavo keles gražias dainas. Mažos mergaitės įteikdamos gerb. klebonui gražių gėlių bukieta pasakė pritaikinamas eiles. Gerb. Zabolionis pasakė prakalbė, parapijos vardu įteikė klebonui auk sinę plunksną. Ant galo klebonas padėkojo už gražias dovanas, už geras linkėjimus ir surengimą to vakarėlio jo pagerbimui. Džiaugiasi klebonas, kad Dievas jam davė pirmus metus taip laimingai praleisti vienybėje, meilėje su visais ir pageidavo, kad ir ateinantį metai būtų taip laimingi ir pasekmingi.

Misijos

Misijos prasidės 8 dieną spalio baigsis 14 d. Laukiamė Tėvo misijonieriaus ir linkime jam kuogreičiausių pasekmių šioje kolonijoje. Kam teks Fordas? Nepamirškite pirkti tikietus išlaimėjimui!

Kolonijos Reporteris.

CLEVELAND, OHIO.

Dar apie parapijos pikniką.

Nors jau "Garse" buvo rašyta savu laiku apie Šv. Jurgio parapijos pikniką, kuris atsibuvo 26 d. rugpičiuo, bet kad korespondentas ar per neapsižūrėjimą, ar neįstyrimą tikros teisybės, parašė tą korespondenciją, iš kurios net tie, kurie tiek daug buvo pasidarė, kad but tik pasekmingas parapijai piknikas ir atnešė naudos, yra neužsigandėję. Teisybė, senai Clevelandiečiai turėjo taip smagu ir taip skaitlingą išvažiavimą, nes bene bus tam 10 metų, kaip buvo parapijos piknikas ir per tiek laiko kažin del kokių priežasčių nebuvo tam su-

mavimo. Šiais metais kilo sumany mas iš L. Vyčių 25 kp., kad būtų rengiamas piknikas L. Vyčių su parapijos komitetais. Tas sumanymas priimtas ir kad būtų geresnės pasekmės, nutarta rengti parapijos vardu ir visas pelnas būtų skiriamas parapijai. Po tokiu nutarimo, L. Vyčių 25 kp. atsimetė nuo didžiūmos darbo ir pavedė rūpintis vienam komitetui. Teisybė, iš 25 kp. L. Vyčių buvo išrinkta darbininkai, bet visą tvarką vedė komitetas ir visu darbu rūpinosi.

Man regis, kad pasekmės buvo ir del to, kad buvo paskirta visokių dovanų, kaip del vyrų, taip ir del moterų, kaip del senelių, taip ir del mažų vaikučių. Pav.: 1 dovana del vyrų, kurią laimėjo S. Palšis ir V. Vasiliauskas, 2 dovaną laimėjo moterų lenktyne — E. Sušinskė ir Adelė Poliuoniūtė, Bernaičių lenktyne — Danel. Armavičius, J. Jaras, A. Zagarskis ir B. Zagreskis. Bole toliausia nuspyrė iš moterų p. Laučienė ir p. Vasiliauskienė, iš Mergaičių toliausia nuspyrė C. Brauskaitė ir M. Polavičiūtė. Vėliaus buvo paskirta virvės traukimas, kur parodė savo spēkas 5 kauniečiai ir 5 suvalkiečiai. Tai gi šiūm kartu laimėjo kauniečiai, užką gavo dovanų po dolerį. Suvalkiečiai, kaip girdėjau, žada net pasiduoti. Sako, kad kitą metą jie pasiprašys dukų į pakalbą ir parodys kauniečiams, kaip virvę traukti.

Toliaus buvo dovanos paskirtos del senelių, užtat laimėjo pirmą dovaną p. Černius, turėdamas 74 metus ir antrą dovaną p. Orentas, 67 metų amžiaus. Seniausia moterė buvo atsilankė ant pikniko p. Vazgirdienė, 76 metų amžiaus ir p. Nokevičienė, 72 m. amž. Taipgi buvo paskirta ir motinai su jauniausiu kudiškiu. Laimėjo p. Saukevičienė, turėdama 5 savaiečių kudiškį ir p. Guzauskienė, 6 savaiečių kudiškį. "Trikojų" vyrų lenktynes laimėjo J. Amuzis ir Žilinskas, antrą dovaną p. Apanavičius ir Šmitas. Iš vaikų šėverykų lenktynių laimėjo "Muliolis, Mažuraitis ir Skiršpkus. Didžiausia šėmyna atsilankė ant pikniko ir laimėjo dovaną pp. Sušinskai, turėdami 8 vaikus. Įžangos dovanas iš moterų laimėjo p-ni Jaždauskienė, iš vyrų p. Janulionis.

Paskui buvo leista persiimti vedusiems su senberniais mušant bole. Pasirodė, kad senberniai daug vikriau muša bole, negu vedusieji, užtai aplaikė šešius dolerius pinigais, kurie buvo padovanoti L. Piliečių klubo.

Už tokį puikų pikniko surengimą pripuola didžiausia garbė ir padėka P. Mulioliui ir J. P. Kvederiui, kurie nesigailėjo nė darbo, nė pinigų. Dirbo veltui, kad tik būtų didesnis pelnas del pa-

parapijos. Taipgi reikia tarti širdingą acių ir mūsų klebonui, gerb. kun. Vilkutaičiui ir visam parapijos komitetui, kurie stengėsi kiek galėdami, kad viskas būtų kuongeršiausia, užtat, kad buvo sutartinai dirbta, tai ir pasekmės pasirodė gana geros, nes incigų pasidarė \$923.32c., nors buvo ir išlaidų, bet visgi gryno pelno liko \$607 su centais.

Dabar, kaip girdėtis iš parapijonių šnekos, kad visi užjaučia savo parapijai ir ją remia kaip galėdami. Tikimės, kad bus geros pasekmės ir iš ateinančio bazaro, kuris prasidės 25 d. lapkričio, baigsis 2 d. gruodžio.

Vargo Vaikas.

WORCESTER, MASS.

Remia Labdarybės Draugija.

Rugsėjo 30 d. buvo parengtas Labdarybės draugijos naudai vakaras. Buvo vaidinta teatras, buvo dainų, deklamacijų ir muzikos. Šios draugijos aukojo: Šv. Kazimiero draugija \$5.72, Šv. Jurgio \$482, Moterų Sąjungos 5 kp. \$3.65, Marijos Vardo draugija \$3.43, Šv. Onos draugija \$3.11, S. L. R. K. A. 41 kp. \$3.00, Labdarybės draugijos susirinkime surinkta \$5.24, Marijona Evikiūtė aukojo \$5.00, Marijos Vaikelių draugija užsimokėjo metinę \$5.15. Naujų narių prisirašė 10.

Atsižvelgiant į našlių ir našlaičių vargą, ir daugiau aukų prašome. Aukas galima atnešt: **Pranas Morkus**, pirm. 114 Harrison St.

PHILADELPHIA, PA. Apleidžia.

Neilgai džiaugėmės su žymiu vargonininku, p. Čižausku. Tiesa, buvo visus nudžiuginęs ir visi parapijonai buvo patenkinti, kurie tikėjomės, jog mūsų parapijij tos dvi lakštingalos apšibus. Ištikro, ta porėlė tur tikrai Dievo duotą talentą muzikos srity. Neilgai tesidžiaugėme, tik apie mėnesį laiko... Bet ir per tą trejetą nedėdienių sujudino vargonus taip, kad net kurios dudos jau buvo ir užsikimšę ir tos turėjo atakti.

Delko pp. Čižauskam nepatiko Philadelphiaioj gyventi, tai klausimas? Jaunimas tikėjosi turėti gerų pamokinių muzikoj, bet jų jų noras nuėjo veltui.

Apleidžia Philadelphia rugsėjo 18 d. Neturėdami dar nė jokios pažinties su parapijonais ir parapijos choru, kurie dar iš vasaros vakacijų nebuvo pilnai susitvarkę. Bet visgi du nedėdieniu nudžiūmome visus, savo grojimu vargonais. Ir choristai ir parapijonai pilniausia buvo patenkinti.

Dieve duok laimingai ant visados pp. Čižauskam nenuilstančiai veikti tarpe mūsų Amerikos lietuvių!

Kas toks bus vargonininkų?—Neturit pastovaus vargon, tuo tarpu vargoninkauja p. Trepkus, kuris jau kelintu sykiu mūsų parapijij patarnauja, už ką mes turim buti dėkingi.

K. Dryža.

WORCESTER, MASS.

P-lės O. Vasilaitės priėmimo vakaras.

Rugsėjo 20 d., Maironio parke, Moterų Sąjungos 5 kp. buvo surengusi p-lės Onos Vasilaitės priėmimo vakarėlį. P-lė O. Vasilaitė tik ką sugrįžo iš Europos ten laigūsi mokslus.

Vakarėliui vadovavo kuopos pirmininkė p. O. Liutkienė. Mažai neregaitė p-lė Vasilaitėi įteikė gėlių puošą. Buvo deklamacijų ir gražių kalbų. Kalbėjo kun. J. Jakaitis, dr. K. Pakštas, adv. Mileris ir daugelis kitų. Visi reikė džiaugsmo, kad p-lė Vasilaitė vėl grįžo mūsų tarpan darbuotis. Vakarėly dalyvavo apie 200 žmonių.

Viena iš Rengėjų.

DAYTON, OHIO.

Spalių 7d., nedėlios vakare, parapijos svetainėje, bus svarbus vakaras pasikalbėjimas "Maikio su Tėvu" ir t. t. Taipgi tą patį vakarą bus išlaimėjimas tuo gudriai išdirbto kryželio, kurie turi tikietus nusipirktė—laukia jau nuo senai kas jį laimės. Taipgi nepraleiskite progos—atsilankykite visi. Vakarelį

rengia L. D. S. 69 kp. svarbiam tikslui. Kaip ateisite sužinosite ir gal pasiseks kam išlaimėti tą gražų rankų darbo kryželį.

Kviečia Komitetas.

ST. BONEVENTURE, N. Y.

Rugsėjo 23 atsibuvo St. Boneventure Giedrininkų VII-tos kp. pirmas šiū metu susirinkimas, kurį atidarė pirm. p. F. A. Gelumbis.

Pirmiausia pirmininkas pasakė trumpą prakalbėlę apie moksleivių darbus, paskui p. Jonas Paulauskas perskaitė protokolą, kuris tapo priimtas. Po to sekė rinkimas valdybos.

Išrinkti:
1. F. A. Gelumbis, pirm.
2. A. Misukevičius, pagelb.
3. S. V. Kanceleris, rašt.
4. Vincas J. Norkevičius, išd.
5. Jonas Paulauskas, knygyn.
Paskia svarstyta svarbesnių dalykų: 1) Kad mokėti 5 centus į mėnesį ant knygų aptaisymų ir padidinti išdą. 2) Kad visi lietuviai mokintusi lietuviškos gramatikos ir istorijos. Kolegija duoda kreditą už lietuvišką gramatiką ir istoriją. Mes čia turim du gabitu mokytoju: p. Joną Arbačiauską ir p. F. A. Gelumbį. Potam p. J. Paulauskas išdavė seimo raportą, kuris buvo Worcester, Mass. Po raportui buvo balsavimas:

1. Kad palaikyti organą "Giedra".
2. Rašyti tik lietuviškai į "Giedrą".
3. Kad "Giedra" nebutų su mažinta, bet padidinta.
Giedrininkai mano daug šiais metais darbuotis. Valio!

St. V. Kanceleris.

DETROIT, MICH.

Imkimės už mokslo.

Atsidarius vakarinėms mokykloms lietuviai nekrepia domės, mat neturi laiko į mokyklą lankytis, vienai užimti su "mumsaine", kiti su kortų lošimu, visokiais savais reikalais, kad apie kokį prakilnesnį darbą neturi laiko nei pagalvoti, o jau į mokyklą, net tris vakarus į sąvaite po porą valandų uždyka mokytis persunku.

Didžiausias apšieidimas! Nepermatome mokslo svarbumo, kas palengvintų visuose darbuose. Die na iš dienos ir skursta tamsybėje, dar kartais net darbuotojas vos sugebi savo pavardę pasirašyti, kaip kada iš greitumo net su mažąja raide pavardę pasirašo, o turėdamas laiko nesistengia lankytis į vakarinę mokyklą ir lengvai galėtų išmokti gražiai rašyti ir kitokiems dalykėliams. Lietuviams laikas būtų susiprasti ir imtis už mokslo, kad visame kame galėtume pasirodyti žinančiais ir nau dingais piliečiais. Ištikruju, yra didžiausia gėda tokiame vaikiniui ar vedusiam vyrui, kuris gyvendamas Amerikoje nesugiba tinkamai pramokti rašyti. Daugelis jaunikaiečių del nemokėjimo rašyti sulaukia 40 ir 50 metų, kol gauna apšievisti su atlikusia panašia panele. Ot, ir jaunieji, o daugelis su pilkais pakaušiais, žilais usais vienstipys gyvenimą užbaigia. Dabar patogiausias laikas lankyti vakarines mokyklas, o matysite, kad lengvai išmoksitė rašybą ir patapsite laimingesniais ir naudingesniais sau ir kitiems.

"Ponas ir Mužikai" scenoje.

Spalio 7 d., Šv. Jurgio parsalė, 7 val. vakare, L. Vyčių 79 kp. artistai mėgėjai vaidins labai gražų veikalą "Ponas ir Mužikai". Artistai gabiausi, galima tikėtis, kad vaidins kaip reikia. Kas norėtų pasigerėti šiūo veikalu, atsilankykite, visi busite užgaudinti. Bus deklamacijų, dainų ir t. t.

Taipgi scenerijos ir šviesos jau bus naujos.

Vytis.

MANCHESTER, CONN.

Rugsėjo 22 moterų kuopa buvo surengusi kepurinių balių, kurin žmonių atsilankė gana daug, todel ir pelno liko.

Bet, matyt del geresnio biznio, nekuriuos nepamiršo prisivirti "na minės", kurią vyrai pardavinėjo ir pelno padarė. Kad pasisekimas, tai visiems pasisekimas. Tik tuom sau sarmatos užšėpelnė, o nekuriuos ir pu juoda akį namo parsinešė. Vis tai dar mūsų nesusi-pratimas ir nesubrendimas.

8—tė.

Gladys Walton, pasipuošusi šokiams sulig naujausios mados.

HOMESTEAD, PA.

Visiems veitui.

Sekmadieny, spalį 7 d., 7:30 val. vakare, Cornegia Library salėje, L. Vyčių 11 kp. rengia didelį vakarą, susidedantį iš gražaus veikalų, 2-jų veiksnių komedijos "Nepaprastai Siuveljas". Dainuos L. Vyčių 11 kp. choras, taipgi bus solo ir kitų pamarginimų. Įžanga visiems uždėta. Kolektos irgi nebus. Mat, L. Vyčių 11 kp. apvaikščioja tą dieną 10 metų sukaktuves. Taigi visi yra kviečiami atsilankyti į minėtą vakarą ir linksmai laiką praleisti. Jurgutis.

BALTIMORE, MD.

Rugs. 22 d. mirė Ona Silinskienė. Mirė užvalgius nuodingų grybų, kuriuos jos vyras buvo nupirkęs grosernėje. Grybais užsinuodijo keletas lietuvių. Iš jų trys vargu beįsigysia. Koresp.

ISPUDŽIAI ATSLANKYTI I WORCESTER, MASS.

Jersey City, N. J. — Rugsėjo pradžioje aplankiau Worcesterį savo brolių Vieraitį ir Švogerį, su kuriais teko pasivažinėti ir pamatyti visą miestą su visomis jo aplinkėmis. Darbininkų dienų Maironio parke buvo prakalbos. Labiausia man patiko dr. Pakšto kalba apie darbininkus. Taipgi gražiai kalbėjo kun. J. Jakaitis. Worcesteriečiai daug dabuojasi visokiuose reikaluose. Turi įkūrę daug naudingų įstaigų. Turi gražią mūrinę bažnyčią, baigia statyti didelę mokyklą.

Tam visam dideliu darbu pirmininkavo p. P. Gudiškis, sekretorės: p-ni M. Zailskienė ir p-ni Ursulė Lisudinskienė. Prižiūrėjimu tvarkos laike rinkimų gatvėse, taip vadinami kapitoniai buvo šie: Aleksandravičius J., Ališauskas J., Girzijauskas J., Katilius J., Poplinskas J., Vaitkienė O., Vaicūnas J., Versiačkas T. Rengėjams atsilkreipus prie turinčių automobilius, šie tautiečiai patarė: Alenskas J., Cibulskis S., Danderis J., Klika J., Serpinskas, Epukaitis, Šliaušis J. O daugiausiai už visus su automobiliais dirbo, tai kun. J. Valantiejus, kun. A. Vaskelis ir p. Juozas Mikutis.

Daugiausiai surinko suaugusieji. Marė Baničienė \$47.84 O. Radzevičienė 38.00 Julė Bartkaitė 35.64 Angelė Janušaitienė 34.12 Ona Blekaitė 32.88 Ona Andruskevičaitė 30.16 B. Rutelionienė 29.27 B. Kačergaitė 27.26

VAIKAI.

Zailskaitė 20.72 Urbaitė Genovaitė 20.44 Mažiausiai surinko vaikučiai V. Černiauskas 31c. Gauti čekiai. Nuo amerikonių Dr. A. J. Jackson \$10.00 Dr. J. Dye 10.00 Dr. C. Brown 5.00 Dr. Lawlor 10.00 M. V. Oser 2.00 Nuo lietuvių: Bankierius K. Ch. Kazemėkas \$25 A. Namuros ir M. Verbilė Hardvare Store šėrininkai 15.00 Adv. E. Bobinas 10.00 J. B. Šalimas 5.00 Tiek reporteriui teko nugirsti, kada buvo išduota apyskaita penktadienio vakare, rugsėjo 28 d. Reporteris.

"VAIKELIO JEZAUS" DRAUGIOS NASLAICIŲ PRIEGLAUDAI AUKOS.

Detroit, Mich. — Šv. Antano parap. vasario 9 d. aukėjo šie: kun. I. Boreišis \$3.00; po \$2.00: J. Dayton, J. Nakas, Z. Kukutis; po \$1.00: R. Pyragis, C. Samsonas, B. Kelpša, A. Skiparis, A. Bylaitis, K. Mikštinas, P. Milauskas, O. Slavinskienė, T. Kučulis, J. Proškevičia, T. Laušytė, J. Bartkus, J. Koreikis, I. Augštuolis, J. Sakalauskis, J. Balnius, M. Andreitunaitė, A. Šileikienė, J. Slavinskis, K. Lepšys, U. Samburskienė, O. Bukšnienė, Šiumantienė, K. Žalagiris, L. Vyčių 102 kp. užmokėjo už salę. Smulkių aukų \$5.25. Viso labo \$98.25.

Detroit, Mich., Šv. Petro par., vasario 11 d. — Po \$5: kun. Jonaitis J. ir P. Jurgelaitis; po \$2: J. Purinienė, O. Tumas, J. Biškys, M. ...

lis ačiū gerb. kun. V. Vilkutaičiui už jo prie Vyčių darbavimosi ir taipgi visiems kitiems to vakaro darbuotojams. Reikia pažymėti, kad į šį vakarėlį atsilankė žymus muzikas Čičauskas, busiantis L. Vyčių choro vedėjas. Liepūnėlė.

NASLAICIŲ NAUDAI "TAG DAY" PAVYKO.

Waterbury, Conn. — Labdarybės draugijos pasidaravimu, kurios priekšaky stovi nemulstąs musų gerb. klebonas, kun. Juozas Valantiejus, š. m. 22 rugsėjo surengė viešąją rinklevą gatvėse, t. y. "tag day." Vargšų našlaičių gyvenimo kelias nėra rožėmis barstyta ir atjautimas kaip pas pavienius, taip ir visuomenėje nėra labai didelis. Tą dieną berods ir gamtužė buvo priešinga našlaičių rinklevai, nes kartą nuo karto lietus pakrapindavo. Tečiaus rinkėjų upas buvo kilnus ir su pasiryžimu pas praėjusius prašydavo "našlaičiams penktukėlių". Pasėkmės buvo labai gražios, nes tą dieną surinkta viso \$2,230.00. Rinkėjų buvo gatvėse suaugusių asatuniosdesimtis ir Šv. Juozapo parapijinės mokyklos vaikučių du šimtai. Jeigu būtų išstatyta daugiau rinkėjų, tai būtų buvę pasėkmės dar didesės. Nežinurint to viso, Labdarybės Dr-ja ir jos rėmėjai dėjo visas pastangas, kad kuogeriausiai pavyktų ir ateityje mano rankų nenuleisti, kad našlaičių prieglauda palaikius kuogeriausioje tvarkoje.

Tam visam dideliu darbu pirmininkavo p. P. Gudiškis, sekretorės: p-ni M. Zailskienė ir p-ni Ursulė Lisudinskienė. Prižiūrėjimu tvarkos laike rinkimų gatvėse, taip vadinami kapitoniai buvo šie: Aleksandravičius J., Ališauskas J., Girzijauskas J., Katilius J., Poplinskas J., Vaitkienė O., Vaicūnas J., Versiačkas T. Rengėjams atsilkreipus prie turinčių automobilius, šie tautiečiai patarė: Alenskas J., Cibulskis S., Danderis J., Klika J., Serpinskas, Epukaitis, Šliaušis J. O daugiausiai už visus su automobiliais dirbo, tai kun. J. Valantiejus, kun. A. Vaskelis ir p. Juozas Mikutis.

DAUGIAUSIAI SURINKO SUAUGUSIEJI.

Marė Baničienė \$47.84 O. Radzevičienė 38.00 Julė Bartkaitė 35.64 Angelė Janušaitienė 34.12 Ona Blekaitė 32.88 Ona Andruskevičaitė 30.16 B. Rutelionienė 29.27 B. Kačergaitė 27.26

VAIKAI.

Zailskaitė 20.72 Urbaitė Genovaitė 20.44 Mažiausiai surinko vaikučiai V. Černiauskas 31c. Gauti čekiai. Nuo amerikonių Dr. A. J. Jackson \$10.00 Dr. J. Dye 10.00 Dr. C. Brown 5.00 Dr. Lawlor 10.00 M. V. Oser 2.00 Nuo lietuvių: Bankierius K. Ch. Kazemėkas \$25 A. Namuros ir M. Verbilė Hardvare Store šėrininkai 15.00 Adv. E. Bobinas 10.00 J. B. Šalimas 5.00 Tiek reporteriui teko nugirsti, kada buvo išduota apyskaita penktadienio vakare, rugsėjo 28 d. Reporteris.

"VAIKELIO JEZAUS" DRAUGIOS NASLAICIŲ PRIEGLAUDAI AUKOS.

Detroit, Mich. — Šv. Antano parap. vasario 9 d. aukėjo šie: kun. I. Boreišis \$3.00; po \$2.00: J. Dayton, J. Nakas, Z. Kukutis; po \$1.00: R. Pyragis, C. Samsonas, B. Kelpša, A. Skiparis, A. Bylaitis, K. Mikštinas, P. Milauskas, O. Slavinskienė, T. Kučulis, J. Proškevičia, T. Laušytė, J. Bartkus, J. Koreikis, I. Augštuolis, J. Sakalauskis, J. Balnius, M. Andreitunaitė, A. Šileikienė, J. Slavinskis, K. Lepšys, U. Samburskienė, O. Bukšnienė, Šiumantienė, K. Žalagiris, L. Vyčių 102 kp. užmokėjo už salę. Smulkių aukų \$5.25. Viso labo \$98.25.

Detroit, Mich., Šv. Petro par., vasario 11 d. — Po \$5: kun. Jonaitis J. ir P. Jurgelaitis; po \$2: J. Purinienė, O. Tumas, J. Biškys, M. ...

rauskas, K. Ramanauskienė, F. Gedrimas, C. Viltrakienė, M. Pūdžiukaitienė, J. Leimertas, A. Kurpavičius, O. Pilipaitienė, J. Mičiulis, B. Bangonis, A. Mikionis, J. Vosylius, J. Laučius, K. Lukšys, J. Samuolis, J. Gudaitis, A. Petrauskaitė, D. Kantaruskas, M. Ciechanavičius, A. Kulbonas, J. Ringaila, S. Atkočiūnas, O. Adomaitienė, L. Liutvinienė, Smulkesnių aukų \$9.20. Viso labo \$50.20.

Akron, Ohio, vasario 19 — \$15 Valintas Sim., \$5 A. Olešienė; po \$10.00: J. Zemaitis, K. Staupas; \$2.00: A. Kajota; po \$1.00: Apseiga, Staupas, Valinčius, Sirvis, Žemaitis, Barkis, Martinkienė, Davainis, Siebastinienė, K. Bartkus, J. Majorytė, J. Toporauskas, J. Santačkas, A. Pocienė, V. Vasiliauskienė, T. Martus, I. Olesis, B. Jarošienė, J. Birkė, M. Purinas, M. Siebastinienė, J. Serapinas, O. Darulienė, A. Milašinaitė, M. Tamošauskienė, Smulkesnių ir neįvardintų \$38.81. Viso labo \$70.81.

(Daugiau bus)

LIETUVOS TARPTAUTINIS BANKAS METINIAMS IDELIAMS MOKA 10 NUOSIMTĮ.

Vadiasi: įdėdami vieną tukstantą dolerių, metams praėjus, atsimste vienuolika šimtų dolerių. Nustebę gal paklaustie: kaip Lietuvos Tarptautinis Bankas gali taip didelius procentus mokėti, kuomet Amerikoje joks bankas tokių nuosimčių nemoka.

Reikia Tamstoms paaiškinti priežastis, kurios mums duoda galimybės taip didelius procentus savo įdėjimams mokėti, be jokios sau rizikos.

Ekonomijoje yra aksiomatas (neginėjamas dalykas); kad visokia prekė eina ten, kur jos reikalaujama. (Reikalavimas gamina pasidarymą). Ir juo kur kokiu dalyku yra mažiau, to jie aukštesnę gauna kainą ir didesnę atneša pelną.

Pinigų Lietuvoje maža, per ką jie labai brangūs. Išvada iš to aiški: Nuosimčiai (procentai) turi būti dideli.

Šita yra priežastis dėl kurios jūsų doleriai gali taip didelius pinigus uždirbti.

Lietuvos Bankas ligišiol išleido apie 60 milijonų litų, o mūsų kraštie bent dešimtį kartų tiek litų reikėtų turėti, kad šalies apyvartoms užtektų.

Litų trūkumą gali užstoti Amerikos doleriai. Lietuva dėl savo valiutos su Amerikos valiuta įdentiškumo (1 doleris lygus 10 litų) yra patogiausia šalis doleriams kursuoti.

Gi vienintėlis Lietuvoje, Amerikiečių įsteigtas, Lietuvos Tarptautinis Bankas, kaip tvirtas, pažangus ir užsitarnavęs visuomenės pasitikėjimo Bankas, duoda užtektinai garantijas, kad pavestį jo globali pinigai yra saugūs ir užtikrinti.

Galop nėra reikalo dolerius butinai į Lietuvą siųsti. Galima deponuoti dolerius viename iš žemiau nurodytų Amerikos bankų, Lietuvos Tarptautinio Banko sąskaiton ir iš to paties Banko, atėjus laikui, atsiimti.

Amerikos Lietuvi: Mes neabejojame, kad Tamista nepraleis šios progos gražiai pasipelnėti ir kad neatsakysis savo tėvynei padėti iš sunkaus piniginio krizio išbristi.

Mūsų Korespondentai Amerikoje: National Shawmut Bank — Boston, Mass. National Bank of the Republic Chicago, Ill. (Adv.) (40)

Bell Phone: Oregon 0863-J. Dr. Ignatas Stankus 1210 So. Broad Street Philadelphia, Pa. LIETUVIS DAKTARAS (gydytojas) IR CHIRURGAS (daro visokas operacijas). OFISA VALANDAS: Nuo 9 iki 11 A. M. Nuo 2 iki 4 P. M. Nuo 7 iki 8 P. M. Nedėliomis Nuo 10 iki 3 P. M.

SKAITYK ir GALVOK

ALKOOLIO VEIKMĖS TYRINĖJIMAS MOKYKLOSE.

Profesorius Krapelino ir jo mokiniai per dvi savaites darė bandymų ant skaitlinių vadų visuose mokslo šakos laipsniuose. Studentai buvo prinkiti nepaprasto gabumo: uždaviniai buvo paskiriami visiems vienodi. Vieną savaitę bandymai buvo daromi be jokio alkoholio, o kitą savaitę buvo duodama jiems po tiek alkoholio, kiek jo randama puskvortėje lengvojo alaus. Iš pirmos dienos sumažėjimo pasekmės pasirodė žymė 3.1% greičiume ir daryme klaidų. Po dviejų savaitių kasdien sunaudojant svaigalų tą kiekybę, nuosimtis siekė lig 15.3. Su tomis skaitlinėmis ir bandymų pasekmėmis nesunku nuspręsti kodėl pirmadieniais skaitliuotojai daro daug klaidų ir ilgiau užtrunka atlikime savo uždavinių.

Panašiu būdu bandymai buvo daromi ant spaustuvų žveerų, rašomųjų mašinėlių vartotojų, didžiųjų mašinų, vadinamųjų linotipais vartotojų.

Tolygiu būdu buvo padarytas bandymas spaustuvėje Vokietijos miesto vadinamo Heidelberg. Tas bandymas buvo daromas per 4 dienas paeiliui. Kiekvieną dieną po vieną valandą tam tikslui pažymėta spaustuvė žveeriams. Pirmoje dienoje meduota jokio alkoholio, likusias tris dienas buvo duota jiems Graikijos vyno po tris ketvirtdalius stiklinės (alkoholio 18 nuosimtis).

Susėkta, kad ta alkoholio kiekybė sumažino darbo atliktojo pasekmę lig 9%. Toliausnėje pastaboje tapo sužymėta, kas yra labai užimančių dalykų, jei tas nuostolis yra daromas per istisą savaitę, tai blaivus žmogus, kuris uždirba 15.00 dol. ir savaitę, tvarkingai sunaudojamas svaigalus uždirba tik \$13.65 ir savaitę — tiek turėtų nuostolis kas išgeria alaus kvortą kasdien.

Negana to, kad kuris geria tvarkingai, mažiau darbo atlieka, bet ir klaidų daugiau pasidaro ir iš to žvilgsnio turi nuostolio.

Tie bandymai buvo kartojami po daug kartų, o pasekmės visuomet buvo tokios jau — tai nėra nei buti negali jokios abejonės apie jų tikrumą. Nieko mums daugiau nereikia, tik tol galvoti, iki kas iš mūsų išgalvos būtų, kučiuomi būtų galima žmones įtikinti, kad skaitytų ir panylėtų studijuoti alkoholio mokslą.

Visi šie bandymai buvo daromi vien tik su taip vadinamais tvarkingais gerėjais. Pilnasai Blaivininkas.

TIKROJI PRIEZASTIS JUOZAPO KOVO MIRTIES.

Nėra nė mažiausios abejonės, kad atsiras priekaištų prieš abstinenciją, kadangi Šventos Atminties Juozas Kovas jau nuo daug metų buvo abstinencas, o ne ilgai gyveno, tai bus tokių, kurie žaunys, kad būtų išsigėres, gal būtų ilgiaus pagyvenęs.

Bet esu liudininkas mažiausia per kokia dvyliką metų ar daugiau jam kasdien suteikdamas Komunią, mačiau, kad jo liežuvis buvo taip baltas, kaip sniegas nuo rūkymo papirošų, ir kartas nuo karto jam patariau sekti mano pavyzdį ir tame, mesti šalin papirošus, jei nori ilgiau pagyventi. Tą pat jam pripažino ir daktaras, kuris jį lankė šioje paskutinėje ligoje. Jis nusiskundė ant savo tėvelio, kuris jį mažą išmokė ir pripažino prie rūkymo tabako, nors jo motyna drausdavo, bet tėvas mokindavo. Verti pasigailėjimo tokie tėvai ignorantai, kurie patys nežino ką bedarą. Narkotina nors daug palengviau negu alkoholis, vis atlieka savo pragaištingą darbą, kaip kam greičiau, kaip kam palengviau patrupina gyvenimo laiką. Jei būčiau buvęs senai po velėna, kad nebūčiau pergalėjęs visus tuos netikusius įpratimus rūkymo, šnypkavimo narkotinos ir taip vadinamąjį tvarkingai sunaudojimą svaigalų. Dabar man taip išrodo, kuomet matau profingus žmones ypač gydytojus ruktant tabaką, buk ne žmo-

WILKES-BARRE, PA. Miners Bank of Wilkes-Barre Didžiausia Bankinė Įstaiga Luzerne pavietė siulo jums pasaugotą patarnaviną del jūsų Taupinimo Sąskaitos — Pinigus siunčiame Europon — Ir Laivakortes. Žemiausios Kainos — Lietuviškai Kalbame. Užsienių skyrusis inėjimas adaras iki 5:30 val. kasdien — su batomis visą dieną ir iki 9 val. vakare.

IŠMOKU PINIGAIS UŽ LIETUVOS LAISVES PASKOLOS BONŲ Kuponus prinkusius Liepos mėn. 1923 ir pirmiaus su atsiskaitymu, arba išsiunčiu gimi-nėmis į Lietuvą samose litų. P. MIKOLAINIS, 53 Hudson Ave., BROOKLYN, N. Y.

Laikas ir Materialai nereikia kad būt eikvoiti bandymui neužtikrintų receptų bandant kepti kėkso su truktumu vieno daigto, arba bandyt atmint pamirštų receptų. Drake's Kėksai padaryti nuo tikrų receptų, kurie esami daro tyti kas diena — net kas valanda. Yra lengviau šeimyniniu kait turint gerą kėksų pakęptą keptuvėje, kur kiekvienas kėksas yra pasėkmingas — ir pasėkmingas tukstantais. DRAKE'S CAKE F. AD. RICHTER & CO. 104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

Seniausia Lietuviška Agentura Gerbiamejieji Lietuviai! Pranešu jums, kad dabar yra patogiausias laikas siųsti laivakortes į Lietuvą savo GIMNEMS ir pažįstamiems. Kadangi Amerikos Konsulis KAUNE priima aplikacijas del naujos kvotos šių metų atvažiavimu lietuviams į Ameriką, taigi nepraleiskite taip geros progos. Toji progą ant ilgo laiko yra, iki užsibaigs šių metų kvota. Padarom AFFIDAVITUS lietuviams del atvažiavimo į Ameriką, siunčiam pinigus į Lietuvą LITAIŠ ir Doleriais pagal dienos kursą. Užlaikom Hotelų del keleiviu keliaujančių į Lietuvą. Pasitinkam keleivius ant stočių New Yorko pribuvusius iš kitų miestų Amerikos. Suteikiame nakvyne už prieinamą kainą. Reikalaukite LAIVAKORCIŲ ir pinigų kurso per laiškus arba asmeniškai po žemiaus nurodytu antrašu: GEO. J. BARTASIUŠ 498 Washington Street, New York City.

DIDŽIAUSIA PROGA KIEKVIENAM PASINAUDOTI. Desk Ash Tray Clock geriausia ir naujausia pe-lenu taen su pirmos klesos laikrodžiu, vidus vis-sas stiklinis, o mečiuj bakas ir laikrodis ir iš lauko pusės yra visos gražiai nu-nikeliuotas ir yra visai uždėta gaunamas, tik vieng išleisk ant išlaimėjimo, o jus gausit vieng už jūsų darbą. Atsiųskit savo adresą del geresnio paaiškinimo. Rašykit lietuviškai arba angliškai: J. J. YOWAISH 1066 N. W. Elizabeth Ave., Grand Rapids, Mich.

EXTRA! EXTRA! Zemiau negu fabriko kainą, 6 daiktai kainuoja dabar tik \$5.55, kuri labai žema, nes jie verti \$12.00. Pamislyk ką gausi! Gerą laikrodį, nikeliuotį viduriu su gražiais prėžtais viršelis, geras laiko laikytojas, garantuotas ant daugelio metų. Garantuotas plaukams kirpimas. Sautuvas B. C. 22 celt, gražas, drožna ima B. C. catr, su kurio gali spaustuoti savo namus. Kombinutas, lenktinis peilis su 2 ašmenimis, korko istrankiumi ir stiklo pioviumi. Geras auksuotas lenčiogėlis del laikrodžio ir gora Safety britva. Visi šitie dalykai yra geri ir visi bus užgandinti. Laikrodis vioms tiek vertas, kiek mes prašome už visus. Už mažesnių kainų mes parodomam tik del trumpo laiko ir jeigu nori pasinaudoti su šiuo pasiulymu, prisųsk 25c. kraozs Zankleidas del persiuntimo ir \$5.55 užmokėsi kada daiktai bus prisųsti į jūsų namus. Už gaudinimas garantuojamas arba pinigai gražinami. Siųskit užsakymus del šio pasiulymo dabar ir parodyk savo draugams. Jie irgi myles ir užsakyks Adresn-ka: PRACTICAL SALES COMPANY Dept. 610, Chicago, Ill.

VIETINĖS ŽINIOS

DIDELĖS PRAKALBOS VILNIAUS VADUOTĖS REIKALAIŠ BUS ŠIOSE VIETOSE:

C. BROOKLYNE — SPALIO 9 D., KUN. KODZIO PARAPIJOS SVETAINEJE, 207 YORK STR., 7:30 VAL. VAKARE.

WILLIAMSBURGE — SPALIO 10 D., KUN. N. PETKAUS PARAP. SVETAINEJE, 7:30 VAL. VAK.

BLISSVILLE — SPALIO 11 D., PILIEČIŲ KLIUBO SVETAINEJE, 117 GREENPOINT AVE., 7:30 V. VAKARE.

MASPETHE — SPALIO 12 D., LUKOSEVIČIAUS SVETAINEJE, 157 PERRY AVE., 7:30 VAL. VAK.

NEW YORKE — SPALIO 14 D., KUN. ŠEŠTOKO PARAP. SVETAINEJE, 568 BROOME STR., TUOJAUS PO PASKUTINIŲ MISIŲ.

Visur kalbės žymus kalbėtojai.

PRANEŠIMAS.

S. L. R. K. A. N. Y. ir N. J. apskrities suvažiavimas įvyks spalio 21 d., Aušros Vartų parapijos salėje, 568-570 W. Broome St., New York, N. Y., 1:30 val. po pietų. Gerb. mūsų brangios organizacijos darbuotojai, turite už garbę pranešti, kad šisai suvažiavimas didžiai svarbus, nes mes visi šio apskrities darbuotojai, kuopų viršaičiai ir nariai gerai žinome, kad jau yra laikas nuostis ir išdirbti planus kaip būtų sėkmingiau ir geriau padirbėti kontesto metu. Kontesto reikalas bus pilnai aptarta. Turime ir daugiau svarbių reikalų pagvildinti. Užtai visos šio apskrities N. Y. ir N. J. kuopos malonėsite atsiųsti atstovus su gerais inešimais ir kuopų raportais. Ir jeigu jau kuriai kuopai būtų nepatogu atstovus prisiųsti, tai malonėsite savo kuopos raportą ir inešimus prisiųsti prieš suvažiavimą šiuo adresu: J. J. Lindvaintis, apskr. rast., P. O. Box 441, Linden, N. J.

C. BROOKLYN, N. Y.

S. L. R. K. A. 115. kp. susirinkimas įvyks spalio 7 d., 207 York St., tuoju po paskutinių mišių. Visi nariai ir narės malonėsite atieiti ir savo prigulincias duokles užsimokėti. Šitas susirinkimas bus vienas iš svarbiausių reikės išrinkti atstovus į apskrities suvažiavimą ir bus svarbu plačiai pasikalbėti apie vajeus rekalus. Žinote, kad vajeus prasidės nuo pirmos lapkričio, tadgi mes turime gerą progą šiame vajuje gražiai pasidarbuoti. Kaip žinote, pirmame vajuje mūsų kuopos dalyvavo vienas narys ir taipgi turėjo progą laimėti 4 dovaną, o dabar yra geresnė progą mums visiems stoti į darbą ir laimėti pirmąją dovaną ir jau mūsų kuopos nariai yra pasiryžę atsisiti pirmoje vietoje. Tai gi jei norite gerą progą turėti, tai stengkitės nors trejetą dešėtyku naujų narių atsivesti ant šio susirinkimo.

A. J. Domeika.

SUVAŽINĖJO.

Pereitam pirmadieny ant Roebing ir Fillmore Pl. suvažinėjo Dobrovolskių vaika. Kazimiera Vytautą, einantį iš Ap. P. Sv. parapijos mokyklos. A. a. Kaziuakas nepastebėjo pro vieną automobilį einantį antrą, kuris norėjo pirmąjį pralenkti ir iš smarkumo pervažiavo vaikucini per galva. Nuvežus į Greenpoint ligonbutį, gydytojai atsakė išgydyti, nes labai buvo sumušta galvos viduriniai kaulai ir taip po trijų dienų kankinimosi, ketvirtadieny mirė. A. a. Kaziuakas buvo jau 7 metu, gabiai mokinosi ir buvo labai paklausus tėveliams, kurie jo apgailestauja. Dobrovolskiai yra vietos

katalikiškų draugijų veikėjai, plačiai žinomi, tad jų smūgį kapinyną palydėjo apie 30 vežimų. P. M.

VIESA PADĖKA.

Sirdingiansią tariau ačiū visiems dalyvavusiems laidotuviuose a. a. mano suaus Kazimiero Vytauto, kurį palaidojau perėjta sekmadieny, Sv. Jono kapinyne. Ačiū seserims-mokytojoms, tėvams, vaikeliams ir abelnei visiems už gėleles. Vienu žodžiu visiems ačiū. Nulindęs tėvas

K. Dobrovolskis.

LIETUVAITĖ APSIVĖDĖ SU ŽYDU-PERKRIKSTU.

Rugsėjo 30 d., Karalienės Angelių parapijos bažnyčioje, kun. S. Remeika surišo moterystės ryšius jauną porę, lietuvaitę p-le Būdokiūtę su jaunuoliu žydu (kurio pavardės nemogirdau aiškiai). Jau kiek seniau išmoko katekizmo ir priėmė katalikų tikybą. Po priėmimo šluob, išėjus iš bažnyčios daugybė žmonių laukė ir sveikino jaunavedžius, linkėdami laimingos ateitis. Jaunuolis jau iš mažesnis turėjo palinkimo prie katalikybės ir lietuvių tautos, nes jau mokąs puseitina lietuviškai. Jisai yra Amerikoj gimęs ir augęs. Laimingo jiems sugyvenimo! M.

C. Brooklyn, N. Y.

Sv. Jurgio parapija susilaukė naujo vargonininko, kuris atvyko iš Pensylvanijos valstijos. Tai yra p. Jonas Brundza, neseniai atvykęs iš Lietuvos. Laiminga ši kolonija susilaukus tokio jauno ir gabaus veikėjo. Žinoma, sunku dabar jam pradėti, kadangi choras pakrikęs, bet greitai laiku žada suorganizuoti milžinišką chorą ir kaip teko girdėti, žada pasidarbuoti jaunimo ir visuomenės tarpe. Linkime geriausių pasekmių. Parapijonas.

ISLYDĖJO VARGONININKA

Rugsėjo 29 d., Ap. Pan. Sv. par. salėje įvyko puikus vakarėlis. Vakarėlis buvo atsiveikimui su gerb. vargonininku J. Jankum, kuris aplėdžia Brooklyną ir važiuoja į Philadelphia. Šią vakarienę surengė vietinis choras. Laikė vakarienės ilgai atminčiai choras gerb. vargonininkui įteikė aukso žiedą. Apgailestauja visi parapijonai gero ir darbštaus varg., kuris taip puikiai buvo išlavinęs chorą. Velyjame jam gerai darbuotis kitoje lietuvių kolonijoje. Ten Buves. S. L. R. K. A. 134 kp. susirinkimas įvyks ateinantį sekmadienį, spalio 7 d., "Garso" name. Visi kuopos nariai yra kviečiami susirinkti. Rašt.

ATSAKYMAS KUN. PETKUI.

Pereitam "Garso" No. 39 tilpo vietinėse žiniose gerb. kun. N. J. Petkaus protestuojantis laiškas prieš mano išsitarimą parapijos susirinkime, 19 d. rugsėjo, kada ejo klausimas salės finansų reikalais. Aš pirmiaus buvau įgaliotas Federacijos Apskrities paklausti, kur yra tie pinigai, kurie buvo

Maite Abdel Rahman El Bialy, žymus egyptietis advokatas, kuris gina kunigalkštystės Fahny's bilą. Fahny's yra įtariama nužudyme savo vyro.

surinkti mus parapijos salėje, 20 d. vasario, 1921 m., per kun. J. Karaliaus prakalbas. Aš ypatingai teiravausi prie kun. Petkaus, bet aš gavau atsakymą, kad yra parvežti Lietuvon ir pavesti Jo Malonybei vyskupui Karui. Prašian pakvitavimo paskelbti laikraščiuse, bet iki šiol to nebuvo padaryta. Todėl aš ir ant susirinkimo viešai pareikalavau prirodymo ir tuomi, žinodamas, kad vietos, mus parapijos Federacijos skyrus nebuvo tarp šitų aukų taip siųsti be Federacijos centro. Tuomi nesijaučiau jokiai įžeidiku gerb. kun. Petkaus, tik jaučiausi atlikęs man paskirtą užduotį prieš žinomes delei aiškumo, kad komitetas buk neisdavė atskaitų. Vincas Pukas.

KLIUBO MITINGAS.

Darbo Žmonių klubo svarbus mitingas bus spalio 4 d., ketvirtadienio vakare, "Garso" name, klubo kambarinose. Valdyba.

Tel. Stagg 3523

Rapolas Kručas FOTOGRAFAS

499 Grand Street, kampas Union Ave., BROOKLYN, N. Y.

ANT RENDOS
Kambarys labai geroje vietoje. Atsišaukite "Garso".

ANT PARDAVIMO
5 pasažierių automobilis pigiai, norintis įsigyti gerą automobilį pigiai, dabar gera progą. Kreipkitės į "Garso" ofisą.

PAJIESKAU.

Ona Samuelionis, sesuo, įješko brolių Juozapo ir Antano Šimkų, Eržvilko parapijos, Paupio kaimo. Antrašas: Barne, Juška, Anai Samuelionis, Vilany paėta, Bykovas draudre, Latvija.

DUODU pianu muzikos lekeijas. Taipgi duosiu pianu lekeijas dykai tam, kuris pamokys mane anglų kalbos.

J. Sinušas (J. B.)
247 Front Street, Brooklyn, N. Y. (41)

PRADĖK DABAR.

Kiekviena šeimininkė nori sumąžinti išlaidas namų ūlaikymu. Taip darant — ji jaučiasi, kad gali sutauspyti pinigų bankoje, kada bus reikalinga šių pinigų dėl ko svarbaus, ji nereikalas pasikolos.

Yra patėmijimas kiek šeimininkinų taupina lecholis BORDENS' KON-DENSUOTO PIENO, už kuriaus duodame brangias dovanas už grąžinimą šiu lebeliu. Jos gada namu reikalings daiktus, kuriaus kitaip turėty pirkti.

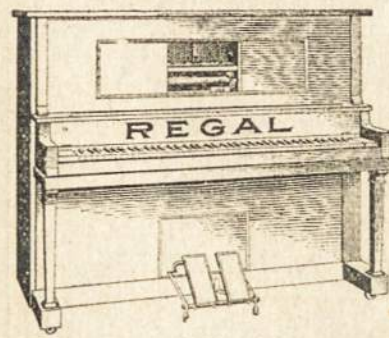
BORDEN COMPANY del supažinimo su daug šeimininkinų su rusių pienu ir dovanoms, kurias duoda ši ypatinga pasiūlyma joms. Į kitą vietą šio laikraščio šios dienos, mes atsparažiname šį ypatingą pasiūlymą. Skaitykite jį ir išpildykite kuponą, susipažinkit su Borden's produktais.

Jūsų groserininkas tik turi vieną arba dvi šiu rusių BORDENS' PREMIUM KONDENSUOTO PIENO kaip ilustrotan pagarsinime. Neužmiškite reikalaut jo del šiu BORDENS' lebeliu, kuriaus duoda brangių dovanų lebelius.

REIKALINGAS VARGONININKAS

gerai pažįstas bažnytinę muziką ir mokąs organizuoti ir vesti bažnytinį chorą. Algos ir jeigu klausim — kreipkitės: Rev. Anthony P. Kodis, 207 York Str., Brooklyn, N. Y.

PIRMUTINĖ IR SENIAUSIA PIANŲ KRAUTUVĖ BROOKLYNE.

Visiems gerai žinomi A. Antpusaitis and Co., kurie pirmiau buvo po No. 646 Grand St., Brooklyn, N. Y. persikėlė į savo naują krautuvę del padidinimo ir pagerinimo su naujausios šios mados įtaisymais savo krautuvės.

Užlaikom geriausias Player Pianos ir Phonografus ir parduodame sumažinta kaina, kad kiekvienas pirkes yra pilnai užgandintas. Parduodame ant lengvų išmokėjimų.

Taipgi pranešame, kad mes sulyg naujausių muzikos roly esam šį mėnesį išleidę del Player Piano. Taipgi daugybę lietuviškų roly užlaikome. Norėdami gaut katalogą, prisiųskite vardą ir adresą, tai mes jums prisiųsime.

A. Antpusaitis & Co.
981 Broadway, B'klyn, N. Y.
Telefonas Jefferson 6993.

Tel. 4428 Greenpoint.
DR. J. WALUKAS
VALANDOS:
nuo 8 iki 10 15 ryto,
nuo 1 iki 3 po pietų ir
nuo 6 iki 8 val. vakare.
Nedėliomis pagal sutarimą.
161 No. 6-th Street,
BROOKLYN, N. Y.

Tel.: Greenpoint 5818
DR. A. PETRIKA
LIETUVIS DENTISTAS
229 Bedford Av., kamp. N. 4 St.
BROOKLYN, N. Y.
Valandos:
Nuo 10 val. ryto iki 12 val.
Nuo 2 po pietų iki 8 val. vak.

Telephon 8832 Stagg.

Dobrovolskis ir Radzevicius

GRABOREI, UNDERTAKERS

Laidotuvių Direktorei, išbalsmuojam ir laidojam numirusius ant visokių kapinių.

456 Lorimer str., Brooklyn, N. Y.
Tarp Grand ir Manjer gatvių.

Telefonas Greenpoint 2851
Juozas Levandauckas
GRABORIUS
272 BERRY STREET,
BROOKLYN, N. Y.

Juoz. Garšva GRABORIUS

TEL. 2320 GREENPOINT

Parsamdau automobilis ir karietas veselijoms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams

231 BEDFORD AVE., BROOKLYN, N. Y.
264 FRONT ST. CENTRAL B'KLYN.

LIETUVISKA AKUSERKA

Marijona Tamkienė
prie palagų ant pareikalavimo diena ir nakti, taipgi ir nedėliomis. Darbų atlieka atsakančiai už prieinamą kainą.

30 STAGG STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. Stagg 6731

PRANAS GRAŽYS

Murių, cementuotojų, malevoju ir taisau sąlygatvius ir sklepus.

Visą darbą garantuoja.
227 LEONARD STREET,
Tarp Grand ir Power Sts.
Brooklyn, N. Y.

ANT PARDAVIMO

Turiu daug visokių namų, mūrinių, cementinių ir medinių, naujų ir senų, didelių ir mažų, pigių ir brangių.

Visuose kraštuose: Brooklyn, New York, Maspeth ir East New York, Ridgewood, Jamaica, Richmond Hill, ir kitur. Taipgi turiu ant pardavimo visokių farmų ir lotų. Minėty dalykų pirkėjai ir pardavėjai, atleikite pas mane.

Ofisas adaras iš ryto nuo 8 iki 9:30 vakare šio kioms dienomis, o sekmadieniais nuo 2 po pietų iki 5 vakare.
PAUL J. KYRIUS
Real Estate Broker and Automobile Agent
138 Union Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. Stagg 5926

GERI ČEVERYKAI!

Žiemai ateinant visiems reikalingi geri čeverykai. Tai gi, ar žinote, kad mūsų krautuvėse galima tikrai pitaikinti Jūsų kojoms gerus čeverykus taip, kad dėvint busite apsaugoti nuo keleto nesmagumų: nuo užtrinimo kojos pirštu, nuo suspaudimo kraujo-gisly kojos ir prie to, nuo kojų šalimo. Užgandinimo dėlei, mes esame pasirengę patikti žimos sezoną su vėliausios mados visokios rūšies drutai padarytais čeverykais; Vyrams, Moterims, vaikams ir mergaitėms. Pilnai garantuojame drutumą padaryme. Pigiau parduodame negu kitur. Reikalui esant atsilankykite pas mus:

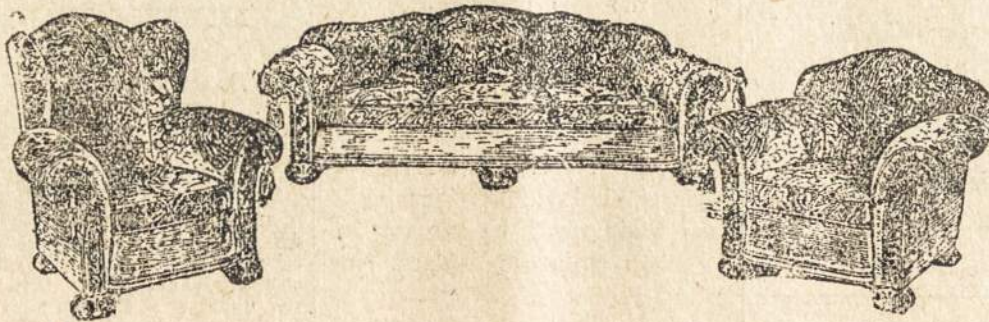
Progress Shoe Co.

LIETUVIŲ ČEVERYKŲ KRAUTUVĖS: "VIENYBĖS" NAME
197 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
20 CLERMONT AVE., MASPETH, L. I., N. Y.
175 FERRY ST., NEWARK, N. J.

MACYS BROS. FURNITURE CO.

DIDŽIAUSIA IR VIENATINĖ LIETUVISKA BALDŲ (FURNISIŲ) KRAUTUVĖ, KURI ĮSTEIGTA 10 METŲ ATGAL.

Kuriem tik kas reikalinga į namus, galima su dideliu pasirinkimu rasti.

Parduodam ant lengviausių išmokėjimų. Furnišiai naujausios mados. Gwarantuojame per fekteres pristatyt. Pristatom į visas New Yorko ir Brooklyno apielinkes, Kreipkitės:

198-200 Grand St., Brooklyn, N. Y.
(Tarp Driggs ir Bedford Ave.) Telefonas Greenpoint 2372

Telefonas Stagg 1042.

Budavoju naujus ir taisau senus namus, apdirbu apit langus ir duris metaliniais oro saugotojais. Perkraustau biznio ofisus ir išdirba kas prie jų yra reikalinga.

Visą darbą garantuoja.
Z. RUČINSKAS
524 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.

LIETUVIO APTEIKA

Šinomi pranešu, kad mano aptiekoje randasi visokios gyduolės, kaip Amerikonikos, taip ir Europėjikos. Žemiau pagarsinu tikrai tokias gyduoles, kurios tankiausiai yra reikalingos del apsisaugojimo arba del prašalinimo tokių ligų, kaip šaltis, su viso kuo skaudėjimu, reumtismas, arba kaulų gėlimo ir nuo skilvio nemalimo. Prie tų paprastų žmogaus stipnybių visos didesnės ligos prisideda.

Miltelėi nuo šalčio ir viso kuno skaudėjimo 75c. Miltelėi nuo reumatizmo ir kaulų gėlimo 75c. Skilvinis Biteris \$1.00. Medicina ir Balsamas gerti ir tepti nuo visokio reumatizmo \$1.50. Todėl, laike reikalo kreipkitės prie tautiečių, o busite kongerlissiai užgandinti.

Lietuvis Apteikozas
FRANK A. UEBAN
151 METROPOLITAN AVE. BROOKLYN, N. Y.

B. A. ZINIS REALTY CO. and BUILDERS

Turiu 14 metų praktikos pardavime nuosavybių, nes esu pardavęs už kelis milijonus vertės. Gabinosis lietuvis agentas Brooklyn, esu kilęs 8 egzamenuis. Per mokslą, gabungų įgijau turta.

Kas pas mus ateina, gauna tai, ko nori: pirkti, budavoti arba paskolą. Visus aprupinam teisingai. Turim ant pardavimo keturiuose ofisuose apie 5 tukstantis namų: Brooklyne, Bushwick Section, Greenpoint, Maspeth, Flatbush, Canarsie, Arlington Section, Cypress Hill, East New York, Woodhaven, Richmond Hill, Ozon Park, Jamaica, Hales, Queens ir Floral Park.

Taipgi turime ant pardavimo visokių farmų, Parduodame namus su mažu įnešimu, įmokant \$200.00. Randavojuome namus, krautuves, dirbtuves, kambarius ir tt.

B. A. ZINIS REALTY CO. and BUILDERS

OFISAI:

499 Grand Str., Cor. Union Ave., Brooklyn, N. Y.
420 Lorimer St., Brooklyn, N. Y. Telephone Stagg 3929.
20 Oceanview Ave., Jamaica, L. I., Teleph. Jamaica 3137-W
486 Fulton St., Cor. 168 St., Jamaica, L. I., Tel. 7394 Jamaica
120-05 Liberty Ave. (120th St.) Richmond Hill, L. I.